

INSTYTUT BADAWCZY DRÓG I MOSTÓW
ZAKŁAD TECHNOLOGII NAWIERZCHNI

S p r a w o z d a n i e
z tematu TN/TG-221, zadanie A, etap II
pt.:
Metody stosowania geosyntetyków do budowy i wzmocnienia
nawierzchni oraz ziemnych budowli drogowych.

Umowa nr 24 / GDDKiA / 2002
z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad

Prowadzący temat:

doc. dr inż. Janusz Zawadzki

Autorzy sprawozdania:

doc. dr inż. Janusz Zawadzki

mgr Paweł Skierczyński

Kierownik Zakładu

Prof. dr hab. inż. Dariusz Sybilski

Współpraca:

mgr inż. Tomasz Mechowski

Zakład Diagnostyki Nawierzchni, IBDiM

Warszawa, wrzesień 2003

Spis treści

	strona
1 Wstęp	3
2 Cel tematu i program etapu II	3
3 Studia literatury	4
3.1 Wyciąg ze zbioru referatów na IV międzynarodową konferencję RILEM „Spękania odbite w nawierzchniach”, Ottawa, 26 – 30.03.2000 r.	4
3.2 Wyciąg ze zbioru referatów na III międzynarodową konferencję RILEM „Spękania odbite w nawierzchniach”, Maastricht, 2-4.10.1996 r.	17
3.3 Pozycje krajowe	26
3.4 Inne źródła przestudiowane	32
4 Stan odcinków, na których zastosowano geosyntetyki w warstwach asfaltowych	34
4.1 Opis odcinków	34
4.2 Podsumowanie spostrzeżeń z obserwacji odcinków na których zastosowano geosyntetyki w warstwach asfaltowych	45
4.3 Główne przyczyny dotychczasowych niepowodzeń w stosowaniu geosyntetyków do warstw asfaltowych	46
5 Wyniki badań i ich analiza	46
5.1 Połączenie warstw z geosyntetykiem	46
5.2 Ugięcia	48
5.2.1 Pomiar ugięć belką Benkelmana	48
5.3 Trwałość nawierzchni	53
6 Wnioski	76

1 Wstęp

Dotychczasowe, co najmniej kilkuletnie stosowanie geosyntetyków w warstwach asfaltowych było na zasadzie dużej dowolności jeśli chodzi o przestrzeganie podstawowych zasad konstrukcyjnych i technologicznych w budowywania tego rodzaju materiałów. Dowolność ta wynikała z różnego poziomu wiedzy biur projektowych lub osób decydujących o takim czy innym zastosowaniu geosyntetyków w nawierzchniach asfaltowych, z punktu widzenia celu tego zastosowania, wyboru odpowiedniego produktu, spełnienia wymogów konstrukcyjno-technologicznych i bardzo często chęci obniżenia kosztów tego przedsięwzięcia. Jedynymi formalnymi dokumentami zezwalającymi na stosowanie geosyntetyków w warstwach asfaltowych są aprobaty techniczne na te wyroby oraz KWiRN PiP/2001. Jednak zawarte w nich zapisy odnośnie zaleceń konstrukcyjno-technologicznych są bardzo skąpe. Wiedzę tę uzupełniają w przypadkach niektórych producentów geosyntetyków zalecenia techniczne zawarte w prospektach firmowych. Trzeba jednak mieć na uwadze, że producent jest najczęściej zainteresowany w jak największej sprzedaży swoich wyrobów i nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne niepowodzenie.

Wyniki dotychczasowych zastosowań geosyntetyków do wzmocnienia warstwa asfaltowych nie napawają optymizmem. Przyczyny są różne; opisano je w jednym z rozdziałów tego sprawozdania. Również nie udało się zebrać na podstawie krajowych zastosowań geosyntetyków absolutnie przekonujących dowodów o ich skuteczności, podczas gdy studia literatury potwierdzają jednak ich pozytywny efekt, oczywiście pod warunkiem spełnienia określonych wymagań. Na negatywny obraz krajowych zastosowań geosyntetyków wpłynęły niewątpliwie przyczyny wyżej opisane.

Na podstawie wiedzy z publikacji zagranicznych i krajowych oraz obserwacji i badań odcinków drogowych, na których zastosowano geosyntetyki opracowano poza programem wstępne zalecenia stosowania tych wyrobów do warstw asfaltowych aby się przybliżyć do uzupełnienia luki w praktycznej wiedzy w tym zakresie na użytek projektantów i wykonawców.

2 Cel tematu i program etapu II

Celem tematu była ocena metod stosowania geosyntetyków do wzmocnienia nawierzchni asfaltowych i ziemnych budowli drogowych, na podstawie analizy właściwości tych materiałów, sposobów ich stosowania i wyników badań terenowych.

Program pracy etapu II przewidywał:

- 1) Analizę wyników pomiarów nośności konstrukcji nawierzchni wzmocnionych materiałami siatkowymi oraz oceną techniczną zastosowanych wzmocnień na wytypowanych odcinkach drogowych, w tym analiza trwałości nawierzchni.
- 2) Opracowanie metod wzmocnienia nawierzchni asfaltowych materiałami siatkowymi.
- 3) Sprawozdanie z prac, zawierające szczegółowe wnioski dotyczące stosowania geosyntetyków.

3 Studia literatury

3.1 Wyciąg ze zbioru referatów na IV międzynarodową konferencję RILEM „Spękania odbite w nawierzchniach”, Ottawa, 26 – 30.03.2000 r.

M. Coni i P. M. Bianco, w artykule STEEL REINFORCEMENT INFLUENCE ON THE DYNAMIC BEHAVIOUR OF BITUMINOUS PAVEMENT wysnuli następujące stwierdzenia na podstawie symulacji komputerowej z zastosowaniem programu ANYSYS, w odniesieniu do wzmocnienia konstrukcji nawierzchni podatnej geosiatką stalową, zainstalowaną na spodzie warstwy podbudowy asfaltowej:

- a) wzmocnienie nawierzchni asfaltowej w sposób jak wyżej powoduje znaczne zmniejszenie odkształcenia pionowego przede wszystkim warstw asfaltowych w porównaniu do konstrukcji nawierzchni bez siatki; na spodzie warstw niezwiązanych różnicy tej nie ma między konstrukcjami z i bez siatki,
- b) wzmocnienie nawierzchni asfaltowej w sposób jak wyżej powoduje zmniejszenie naprężenia rozciągającego w podbudowie asfaltowej, w porównaniu do konstrukcji nawierzchni bez siatki; na spodzie warstw niezwiązanych różnicy tej nie ma między konstrukcjami z i bez siatki,
- c) nie ma istotnego wpływu na wielkość naprężeń pionowych (ściskających) i poziomych (rozciągających) i poprzecznych (ścinających) głębokość umieszczenia siatki w warstwie podbudowy asfaltowej,
- d) wzmocnienie nawierzchni z pęknięciami siatką stalową, zainstalowaną na spodzie warstwy podbudowy asfaltowej zapobiega rozwieraniu się tych pęknięć pod obciążeniem dynamicznym, co w porównaniu z nawierzchnią nie wzmocnioną przyczynia się do istotnego przedłużenia trwałości nawierzchni wzmocnionej,
- e) powyższe korzyści wynikają z dużej sztywności geosiatki stalowej.

Arian de Bondt w artykule EFFECT OF REINFORCEMENT PROPERTIES stwierdza, że wybór odpowiedniego geosyntetyku do wzmocnienia nawierzchni aby przeciwdziałać spękanom odbitym (w domyśle przy założeniu, że jej nośność jest wystarczająca) na podstawie jego wytrzymałości na rozciąganie jest podejściem błędnym, gdyż efekt takiego wzmocnienia zależy od sztywności geosyntetyku i jego umocowania między warstwami asfaltowymi. Im większa jego sztywność (w N/mm) tym mniejsze naprężenie w warstwie. Autor dochodzi do wniosku, że w celu zapobieżenia powstawaniu spękań powierzchniowych (w warstwie ścieralnej) wywołanych dobową i sezonową różnicą temperatury korzystniej jest zastosować w warstwie ścieralnej bardziej miękki asfalt lub asfalt modyfikowany polimerem niż wbudowywać pod tą warstwą geosyntetyk, który i tak nie zapobiegnie powstawaniu spękań w warstwie ścieralnej, wywołanych powtarzającymi się różnicami temperatury, a jedynie może tylko zapobiec rozprzestrzenianiu się spękań do niżej położonych warstw nawierzchni. Drugim powodem sprzyjającym powstawaniu spękań w warstwie ścieralnej jest starzenie się w niej asfaltu, dlatego wzmocnienie tej warstwy geosyntetykiem z tego powodu jest bezcelowe. Dalej stwierdza on, że zastosowanie wzmocnienia geosyntetykiem pakietu warstw asfaltowych na sztywnej podbudowie przedłuża ich żywotność w rozumieniu, że przeniesie on większą liczbę cykli rozciągających na skutek skurczu termicznego do czasu pojawienia się pęknięcia, gdyż wówczas naprężenia rozciągające są przejmowane przez geosyntetyk. Zjawisko powstawania pęknięć termicznych ma charakter wolnozmienny. Jednak określenie liczbowe tego zjawiska jest nadal nierozwiązane. Autor tego artykułu podjął próbę liczbowej oceny wzmocnienia nawierzchni półsztywnej w oparciu o założenia teoretyczne i zastosowanie metody elementów skończonych.

W nawierzchni o konstrukcji półsztywnej ruchy skurczowe podbudowy sztywnej tym mniej przyczyniają się do powstania pęknięć na spodzie pakietu warstw asfaltowych jeżeli w warstwach tych będzie użyty bardziej miękki asfalt, będzie małe tarcie między podbudową sztywną a leżącą na niej warstwą asfaltową oraz gdy pakiet warstw asfaltowych będzie grubszy. Duża grubość pakietu warstw asfaltowych przyczynia się również do mniejszego przenikania ujemnej temperatury do warstwy sztywnej z betonu cementowego, która jest bardzo podatna na skurcze termiczne. Zależność między wielkością spadku temperatury a naprężeniami skurczowymi w warstwach asfaltowych ma charakter liniowy, co oznacza, że na przykład 2-krotnie większy spadek temperatury będzie powodował 2-krotny wzrost wskaźnika naprężeń, co w przeliczeniu na żywotność pakietu warstw asfaltowych (tzn. powstanie w nich pęknięcia) będzie oznaczało 6-krotne jej zmniejszenie. Zwiększenie np. grubości warstw

asfaltowych z 50 mm do 100 mm powoduje zmniejszenie dobowego spadku temperatury w tej warstwie o 30 %. Przy dobowych zmianach temperatury warstwy asfaltowe odgrywają rolę izolacji względem warstwy podbudowy sztywnej. W warunkach zimowych cała konstrukcja się oziębia i w przypadku dużych ruchów poziomych podbudowy sztywnej na skutek jej skurczu następuje pęknięcie warstw asfaltowych po przekroczeniu dopuszczalnego granicznego odkształcenia. Autor z punktu widzenia klimatu w Holandii pomija wpływ sezonowych zmian temperatury na powstawanie pęknięć w warstwach asfaltowych gdyż zmiany temperatury między sezonami są powolne.

W celu zapobieżenia powstawaniu spękań warstw asfaltowych generowanych od spodu na skutek ruchów poziomych podbudowy sztywnej taniej wg tego autora zastosować wzmocnienie warstw asfaltowych geosyntetykiem niż zwiększać ich grubość.

Spękania pakietu warstw asfaltowych postępujące od góry ku dołowi mają najczęściej miejsce w następujących warunkach:

- gorącego klimatu, o dużych, dobowych wahaniach temperatury w połączeniu z dużym nasłonecznieniem, małą wilgotnością i dużym wiatrem,
- starych warstw asfaltowych ze zestarzonego asfaltu.

Spękania pakietu warstw asfaltowych postępujące od dołu ku górze mają najczęściej miejsce w następujących warunkach:

- zimnego klimatu z powtarzającymi się dużymi spadkami temperatury (w przypadku warstw asfaltowych o dużej grubości spękania te powstają wolniej ze względu na ich izolacyjną rolę względem warstwy podbudowy sztywnej).

Ten rodzaj spękań wpływa bardziej niekorzystnie na stan konstrukcji niż rodzaj poprzedni (penetracja wody do podłoża gruntowego, duże przemieszczenia krawędzi pęknięcia).

Tenże autor zajął się również zagadnieniem spękań wywołanych przez ruch pojazdów. Podobnie jak w przypadku pęknięć wywołanych zmianami temperatury również efekt wzmocnienia warstw asfaltowych popękanych na skutek działania ruchu pojazdów zależy od sztywności geosyntetyku. W powszedniej praktyce geosyntetyki ocenia się na podstawie wytrzymałości na rozciąganie w pokojowej temperaturze i przy małych prędkościach rozciągania, co nie ma porównania do tego czemu podlegają na drodze. Takie warunki badania nie pozwalają obliczyć sztywności geosyntetyku.

Jak podaje N.H. Thorn w artykule A SIMPLIFIED COMPUTER MODEL FOR GRID REINFORCED ASPHALT OVERLAYS w Wielkiej Brytanii roboty utrzymaniowe spękanych nawierzchni asfaltowych, polegają najczęściej na ułożeniu nowej warstwy (warstw) asfaltowej (tzw. nakładki) z lub bez wzmocnienia geosiatką. W kraju tym przyjęto jako standardowe rozwiązanie, że zastosowanie warstw asfaltowych o grubości co najmniej 180 mm wystarczająco zabezpiecza przed powstaniem spękań odbitych od podbudowy sztywnej. Według tego autora, w kraju tym przyczyną powstawania spękań odbitych jest raczej ruch drogowy niż temperatura.

A.Vanelstracte, D. Leonard i I Veys stosując metodę elementów skończonych w artykule STRUCTURAL DESIGN OF ROADS WITH STEEL REINFORCING NETTINGS wykonali obliczenia, których wyniki potwierdziły korzyści wynikające z zastosowania geosiatki stalowej Bitufor do wzmocnienia konstrukcji półsztywnej (warstwy asfaltowe na podbudowie z płyt betonowych) i podatnej (warstwy asfaltowe na starej, popękanej nawierzchni asfaltowej z podbudową podatną). Geosiatka była umiejscowiona pod nowymi warstwami asfaltowymi i jej zadaniem było przeciwdziałanie tworzeniu się w ich spodzie spękań odbitych nad rozwartymi szczelinami. Przyjęto zgodnie ze stosowaną praktyką, że siatka Bitufor będzie zatopiona w warstwie slurry sealu, o grubości 7,0 mm z asfaltem modyfikowanym.

Wyniki analizy:

a) Przypadek pęknięć warstwy (warstw) asfaltowej wywołanych cyklami termicznymi.

Siatka Bitufor najbardziej przejmuje naprężenie rozciągające i istotnie redukuje odkształcenie poziome warstwy asfaltowej bezpośrednio nad szczeliną w podbudowie i w najbliższym jej sąsiedztwie, w porównaniu do warstwy asfaltowej bez wzmocnienia tą siatką. Największy efekt tego wzmocnienia jest wtedy gdy siatka jest zainstalowana bezpośrednio na spodzie warstwy asfaltowej; wówczas redukcja odkształcenia poziomego (rozciągającego) w warstwie asfaltowej o grubości 60 mm zbrojonej siatką jest około 13-krotna, w porównaniu do odkształcenia warstwy asfaltowej o takiej samej grubości lecz nie zbrojonej. W przypadku warstwy asfaltowej o tej grubości redukcja ta zanika gdy siatka jest umieszczona 20 mm nad szczeliną podbudowy sztywnej. Znaczenie umiejscowienia siatki w warstwie asfaltowej, wyrażone wskaźnikiem trwałości (stosunek trwałości warstwy wzmocnionej do trwałości warstwy nie wzmocnionej, gdzie trwałość oznacza liczbę cykli odkształceniowych wywołanych skurczem termicznym aż pojawi się pęknięcie poprzeczne w warstwie asfaltowej nad szczeliną w podbudowie) ilustrują wyniki w tabelicy 1.

Tablica 1 Wyniki obliczeń wskaźnika trwałości warstwy asfaltowej wzmocnionej siatką stalową Bitufor i leżącej na podbudowie z betonu cementowego ze szczelinami poprzecznymi rozwartymi (na podstawie założeń teoretycznych dla warunków termicznych)

Grubość warstwy (warstw) asfaltowej (mm)	Wartość wskaźnika trwałości	
	Siatka umiejscowiona 10 mm powyżej spodu warstwy asfaltowej	Siatka umiejscowiona 20 mm powyżej spodu warstwy asfaltowej
40	6,8	1,27
60	6,5	1,31
80	8,2	1,63
100	8,8	1,87

Największa (relatywnie) korzyść ze stosowania siatki Bitufor jest w przypadku grubszych warstw (80 lub 100 mm, w badanych przypadkach). Umieszczenie siatki zdecydowanie w strefie rozciągania warstwy (warstw) asfaltowej dało prawie 5-cio krotne zwiększenie wskaźnika trwałości.

- b) Przypadek pęknięć warstwy (warstw) asfaltowej wywołanych cyklami obciążeniowymi od ruchu.

Pęknięcia tego rodzaju warstwy (warstw) asfaltowej są wywołane siłami ścinającymi od kół pojazdów, występującymi nad szczeliną w podbudowie sztywnej gdy jej płyty „klawiszują”. Korzyści ze wzmocnienia warstwy (warstw) asfaltowej siatką stalową Bitufor ilustrują wyniki obliczeń z zastosowaniem metody elementów skończonych, zamieszczone w tablicy 2 i na rysunku 1. Obliczenia te dotyczą warstwy (warstw) asfaltowej leżącej na podbudowie sztywnej ze szczelinami i poddanej działaniu ruchu pojazdów.

Tablica 2 Wyniki obliczeń wskaźnika trwałości i grubości warstwy (warstw) asfaltowej wzmocnionej siatką stalową Bitufor (na podstawie założeń teoretycznych dla warunków ruchu drogowego i podbudowy sztywnej ze szczelinami poprzecznymi, rozwartymi)

Grubość warstw asfaltowych bez siatki (mm)	Grubość warstw asfaltowych z siatką Bitufor (mm)	Wskaźnik trwałości warstwy asfaltowej wzmocnionej siatką Bitufor ^{x/} ze względu na ruch
60	40	3,0
90	67	3,3
120	90	3,5
150	100	4,9

^{x/} w porównaniu do warstwy asfaltowej nie wzmocnionej.

Rys.1 Nomogram do wyznaczania grubości warstwy asfaltowej wzmocnionej siatką Bitufor, leżącej na podbudowie sztywnej ze szczelinami poprzecznymi, rozwartymi

Wykres na rysunku 1 wskazuje, że dzięki wzmocnieniu warstwy (warstw) asfaltowej siatką stalową Bitufor można zredukować grubość tej warstwy o około 25 % w porównaniu do

grubości warstwy nie wzmocnionej, w przypadku gdy przykrywa ona rozwarte szczeliny w podbudowie sztywnej lub o około 30 %, gdy przykrywa ona szczeliny podłużne. Korzyść finansowa z tej redukcji jest tym większa im grubsze są warstwy.

Autor tego artykułu podaje również, że pomiary na drodze ugięcia w obrębie szczeliny w podbudowie sztywnej były mniejsze w przypadku nawierzchni z warstwą asfaltową wzmocnioną siatką stalową Bitufor niż z warstwą nie wzmocnioną.

Jak podaje F. Dubois i inni w artykule THERMOVISCOELASTIC MODELINGS OF ROAD STRUCTURES –Applications on cement bound base pavement under thermal variation, pęknięcia poprzeczne odbite, które zaczynają powstawać na spodzie warstw asfaltowych leżących na podbudowie sztywnej są pochodzenia głównie termicznego. Ich rozwój jest przyspieszony przez ruch i temperaturę.

Pęknięcia odbite w nowej warstwie asfaltowej mogą powstawać gdy pod nią leży nowa lub stara podbudowa sztywna lub stara, popękana warstwa asfaltowa. Stosowanie geosyntetyków o dużej sztywności opóźnia istotnie propagację spękań odbitych.

Decydujące znaczenie dla efektu wzmocnienia popękanego podłoża geosyntetykiem i nakładką asfaltową ma rodzaj szczelin (rozwarte tj, nie współpracujące krawędzie) i wielkość ugięcia sąsiednich płyt (połaci).

E. K. Tschegg (FACTORS INFLUENCING THE FRACTURE BEHAVIOUR OF GEOSYNTHETIC OVERLAY – SYSTEMS), który badał wpływ połączenia międzywarstwowego z wbudowanym węń geosyntetykiem metodą rozszczepienia klinem na tworzenie się pęknięć w nowej warstwie asfaltowej, leżącej na starej, popękanej warstwie asfaltowej mają wpływ następujące czynniki:

- dobre zespolenie warstw z wbudowanym geosyntetykiem ma kluczowe znaczenie dla efektu zbrojenia,
- geowłóknina PGM 14 umożliwia bardzo dobre połączenie warstw (skropienie podłoża asfaltową emulsją modyfikowaną, 60 % w ilości 1,1 kg/m²), która charakteryzuje się jednak zbyt małą efektywną sztywnością (stosunek Δ siły rozciągającej do Δ wydłużenia), ze względu na jej włóknistą strukturę rozciąga się w szczelinie i nie zapobiega jej rozszerzaniu się),
- geokompozyt PGM-G umożliwia dobre połączenie warstw (jeżeli jest pełne nasycenie włókniny asfaltem) i generuje (mobilizuje) dużą efektywną sztywność natychmiast z

chwila wystąpienia siły rozciągającej ze względu na siatkę szklaną, która zbroi włóknem i nie podlega rozciąganiu,

- geosiatka Tensar charakteryzuje się małą przyczepnością do warstw asfaltowych i z tego powodu generuje małą efektywną sztywność; efekt wzmocnienia tą siatką jest spóźniony, gdyż nim zacznie ona działać jako zbrojenie warstwy asfaltowej nad szczeliną w podłożu wcześniej się odklei od warstw.

Według tego autora i A. Bondta sztywność geosyntetyku jest bardzo istotną cechą z punktu widzenia wzmocnienia warstw asfaltowych.

Rutynowe stosowanie geowłóknin do uszczelniania starych, spękanych i zestarzonych nawierzchni asfaltowych opisują H. van Denren i J. Esnouf w artykule GEOTEXTILE REINFORCED BITUMINOUS SURFACING (Australia). W Terytorium Victoria tego kraju rocznie wykonuje się około 300 km powierzchniowego utrwalenia na geowłókninie i około 150 km bardzo cienkiej warstwy na geowłókninie. Technologie te są stosowane od prawie 20 lat. Rodzaj zabiegów z zastosowaniem geowłókniny:

- a) pojedyncze lub podwójne powierzchniowe utrwalenia,
- b) bardzo cienka warstwa na powierzchniowym utrwaleniu.

Rodzaje uszkodzeń, które mogą być likwidowane z zastosowaniem w/w zabiegów są następujące:

- zestarzenie się asfaltu w warstwie ścieralnej,
- spękania od skurczów termicznych,
- spękania zmęczeniowe,
- uszkodzenia od błędów wykonawczych,
- spękania odbite od sztywnej podbudowy.

Stosowane lepiszcza:

- asfalt drogowy o penetracji 80 – 110,
- asfalt modyfikowany polimerem,
- asfalt modyfikowany destruktem gumowym,
- emulsja asfaltowa modyfikowana,
- asfalt upłynniony.

Najlepsze wyniki uzyskuje się z lepiszczami modyfikowanymi.

Stosowane grysy:

- a) do powierzchniowego utrwalenia podwójnego grysy otaczane 7/14 i 5/10 mm,
- b) do bardzo cienkich warstw, o grubości 12 – 15 mm – grysy zgodnie z wymaganiami specyfikacji na tę warstwę.

Właściwości stosowanej geowłókniny:

- masa powierzchniowa 140 g/m²,
- grubość 0,6 mm,
- wytrzymałość na rozciąganie w kierunku podłużnym 10 kN/m,
- wydłużenie przy rozciąganiu w kierunku podłużnym 27 – 30 %,
- wytrzymałość na rozciąganie w kierunku poprzecznym 10 kN/m,
- wydłużenie przy rozciąganiu w kierunku poprzecznym 27 – 30 %,
- rodzaj surowca poliester, i polipropylen.

Wymagania względem starej nawierzchni:

- równa (równo sfrezowana lub z warstwą wyrównawczą),
- pęknięcia o szerokości większej od 5 mm wypełnione.

Technologia wykonania powierzchniowego utrwalenia:

- spryskanie podłoża lepiszczem,
- rozłożenie mechaniczne geowłókniny z lekkim naprężeniem, bez sfalowań, zakładki o szer. 100 mm z dodatkowym lepiszczem i pospinane,
- spryskanie geowłókniny lepiszczem (pozwolić aby nim nasiąknęła),
- rozłożenie pierwszej warstwy grysów (gruba frakcja),
- spryskanie lepiszczem pierwszej warstwy grysów,
- rozłożenie drugiej warstwy grysów (drobniejsza frakcja).

Technologia wykonania podłoża pod bardzo cienkie warstwy:

- spryskanie podłoża lepiszczem,
- rozłożenie geowłókniny w sposób j.w.,
- spryskanie geowłókniny lepiszczem,
- rozłożenie warstwy grysów (gruba frakcja),
- dopuszczenie ruchu drogowego (nawet przez kilka miesięcy),

- spryskanie warstwy grysów,
- ułożenie bardzo cienkiej warstwy.

Wyżej opisane technologie są stosowane na drogach o wszystkich kategoriach ruchu.

Według doświadczeń włoskich (G. Dondi, A. Bonini i A. Simone - REINFORCED PAVEMENTS: LABORATORY AND FIELD EXPERIENCES) aby wzmocnienie warstw asfaltowych było efektywne minimalna grubość warstw asfaltowych nad geosyntetykiem powinna wynosić 70 – 80 mm. Ponadto autorzy ci zwracają uwagę, że miały miejsce przypadki gwałtownego pogorszenia się stanu nawierzchni, wzmocnionej geowłókniną lub geosyntetykiem, które się charakteryzowały dużą chłonnością asfaltu. Wówczas następowało odspojenie się warstw między które materiały te zostały wbudowane i następuje przyspieszona degradacja warstwy/warstw leżącej na geosyntetyku.

Wyniki laboratoryjnych badań zmęczeniowych, opisują Zhang Zhenggi i Zhand Dengliang w artykule EVALUATION OF GEONET REINFORCEMENT IN RESISTING REFLECTIVE CRACKING OF ASPHALT PAVEMENT. Wykazały one, że wzmocnienie geosyntetykiem warstwy asfaltowej jest bardziej efektywne w ujemnej temperaturze (-10 °C) niż w dodatniej (+17 °C); w porównaniu do warstwy nie wzmocnionej (efektywność: stosunek liczby cykli rozciągających warstwę nie wzmocnioną do liczby cykli rozciągających warstwę wzmocnioną do momentu pojawienia się pęknięcia).

Żywotność zmęczeniowa warstwy asfaltowej grubości 7,0 cm wzmocnionej geosiatką szklaną wzrosła około 10-krotnie w porównaniu do warstwy asfaltowej tej samej grubości lecz nie wzmocnionej.

Zainstalowanie geosyntetyku pod warstwą asfaltową, pod którą znajduje się warstwa sztywna z pęknięciem redukuje wartość wskaźnika naprężenia rozciągającego warstwy asfaltowej w obrębie nad pęknięciem warstwy dolnej (sztywnej). Doświadczenia terenowe potwierdziły brak spękań warstw asfaltowych z zainstalowaną na ich spodzie geosiatką w porównaniu do warstw asfaltowych bez geosiatki, które popękały po 2 latach. W obu przypadkach grubość warstw asfaltowych z BA wynosiła 7,0 cm zaś podbudową była stabilizacja kruszywa popiołem lotnym i wapnem.

Według E. Ramberga Steena (ROAD MAINTENANCE; TECHNICAL ASPECTS REGARDING THE CHOICE OF GEOSYNTETICS), zatrudnionego w Fibertex A/S (Dania) spękania odbite (od starej nawierzchni betonowej lub podbudowy sztywnej lub spękaną starą

nawierzchni asfaltowej) najlepiej eliminują warstwy absorbujące naprężenia rozciągające SAMI wykonane z zastosowaniem geowłókniny.

A ponadto autor stwierdza, że:

Wzmocnienie nawierzchni asfaltowej geosiatką będzie wtedy tylko efektywne, jeżeli będzie ona naciągnięta wzdłuż i wszerz. Geosiatka sztywna nawet naciągnięta nie zapobiegnie powstawaniu spękań odbitych wzdłuż krawędzi w nowej warstwie asfaltowej od podbudowy z betonowej lub od starej spękanej nawierzchni asfaltowej gdyż nie naciąga się jej w poprzek. Z tego samego powodu nie zapobiegnie ona powstawaniu kolein. Geowłóknina jest najlepszym materiałem do wykonywania warstw SAMI.

Geosiatki stalowe i podobne najlepiej wzmacniają nawierzchnie betonowe i asfaltowe jeżeli są zainstalowane na ich spodzie.

Stwierdza również, że jeżeli porówna się efekt zapobiegania spękanom odbitym przy pomocy geowłóknin i geosiatek to w przypadku tych pierwszych będzie on korzystniejszy gdyż zapobiegają one przenikaniu wody.

Biorąc pod uwagę efekt wzmocnienia i efekt uszczelnienia geokompozyty są dlatego najlepsze, ale na drogach mocno obciążonych ruchem.

Przywołuje on wyniki obserwacji terenowych opublikowane w 1993 r. przez Departament Transportu stanu Kolorado, że stosowanie geosiatek szklanych do utrzymania nawierzchni jest całkowicie bezcelowe (na odcinku z geosiatką szklaną powstało więcej spękań odbitych niż na odcinku referencyjnym bez wzmocnienia i na odcinkach z innymi rodzajami geowłóknin).

Niepotrzebnie na drogach o małym ruchu stosuje się bardzo drogie rozwiązania z zastosowaniem geokompozytów.

Po dużym opadzie deszczu nie powinno się robić pomiarów FWD na starej spękanej nawierzchni z podbudową podatną ponieważ faktycznie nośność takiej nawierzchni wówczas gwałtownie spada, zaś wyniki tego nie wykazują.

Jeżeli są duże termiczne ruchy poziome szczelin w podbudowie sztywnej to najlepszy wynik uniknięcia ich przeniesienia do warstw asfaltowych daje zainstalowanie geosiatek.

Jeżeli woda przenikająca do konstrukcji nawierzchni powoduje jej osłabienie to najlepszym rozwiązaniem przed przenikaniem wody przez pęknięcia jest zainstalowanie geowłókniny, oczywiście skrapiając odpowiednio stare podłoże asfaltem. Instalowanie geosiatek w takim przypadku nic nie da bo nie zapobiegnie przenikaniu wody.

Według tego autora geosiatki najlepiej nadają się do wzmocnienia gruntów słabych nie zaś warstw asfaltowych.

K. Kondil., Y.Hassan i A.O. Abd EL Halim w artykule IMPLEMENTATION OF RECENT RESEARCH RESULTS TO PREVENT REFLECTION CRACKING podają za innymi, że celem warstwy SAMI jest zmniejszenie naprężeń ścinających między podbudową sztywną lub starą popękaną nawierzchnią asfaltową a nową warstwą (warstwami) asfaltową, w celu przeciwdziałania przenoszeniu się spękań podbudowy lub warstwy starej do nowej warstwy asfaltowej.

Wzmocnienie nowej warstwy (warstw) asfaltowej geosyntetykiem ma na celu zwiększenie jej odporności na naprężenia rozciągające. Umieszczenie geosyntetyku powinno być co najmniej poniżej połowy grubości warstwy (warstw) asfaltowej.

Przeciwdziałanie lub opóźnianie powstawaniu spękań odbitych w nowej warstwie (warstw) asfaltowej może być również przez dobór odpowiednich materiałów i optymalizację składu mieszanki, z której jest ta warstwa wykonana. Dodatki włókien szklanych lub metalowych mogą zwiększyć odporność betonu asfaltowego na rozciąganie nawet o 20 %.

Powstawanie pęknięć w nowej warstwie (warstwach) asfaltowej może być przyspieszone przez mikropęknięcia, które powstały w trakcie zagęszczania nowej warstwy.

Wyniki badań i obserwacji odcinków drogowych, na których zastosowano różne rodzaje geosyntetyków opisują A. Vanelstraete i L. Francken (Belgia) w artykule ON SITE BEHAVIOUR OF INTERFACE SYSTEMS. Odcinki takie wykonano i obserwowano przez kilka lat aby móc na podstawie uzyskanych wyników uaktualnić wytyczne do opracowywania specyfikacji przetargowych.

Przedmiotem obserwacji były odcinki z warstwami pośrednimi w postaci:

- warstwy SAMI,
- geosiatki szklanej o sztywnych węzłach (grid),
- geowłókniny (non-woven),
- geosiatki stalowej, o węzłach wiązanych (woven net),

oraz odcinki bez warstwy pośredniej (referencyjne).

W/w warstwy pośrednie były położone na płytach z betonu cementowego i przykryte 5,0 cm warstwą z SMA. Niestabilne płyty betonowe zostały przedtem ustabilizowane iniekcją, aby ugięcia ich krawędzi względem siebie były < 1 mm.

Odcinki były obserwowane przez 5 lat.

Podstawowe zasady technologiczne wykonywania w/w warstw pośrednich zawiera tablica 3.

Tablica 3 Techniki wykonywania warstw pośrednich na odcinkach obserwacyjnych w Belgii (podbudowa betonowa)

Numer kolejny czynności technologicznej	Rodzaj warstwy pośredniej				Bez warstwy pośredniej (odcinek referencyjny)
	warstwa SAMI	Geowłóknina	Geosiatka szklana	Geosiatka stalowa	
1	1,5 kg/cm ² asfalt modyfikowany elastomerem	1,2 kg/m ² asfalt modyfikowany elastomerem	0,25 kg/m ² asfalt z emulsji	0,15 kg/m ² asfalt z emulsji	0,20 kg/m ² asfalt z emulsji
2	9,0 kg/m ² grysy otaczane 7/10 mm	geowłóknina poliestrowa	siatka szklana	siatka stalowa	warstwa asfaltowa z SMA o grubości 5,0 cm
3	warstwa asfaltowa z SMA 5,0 cm	warstwa asfaltowa z SMA 5,0 cm	1,2 kg/m ² asfalt modyfikowany	16,0 kg/m ² slurry seal z asfaltem modyfikowanym	
4			6,0 kg/m ² grysy otaczane 7/10 mm	0,2 kg/m ² asfalt z emulsji	
5			warstwa asfaltowa z SMA o grubości 5,0 cm	warstwa asfaltowa z SMA o grubości 5,0 cm	

Uwagi do tablicy 3:

- 1) Warunkiem uzyskania dobrego efektu wzmocnienia jest aby warstwa pośrednia była dobrze związana z podłożem i warstwą wyżej leżącą; do tego celu najlepiej się nadaje asfalt modyfikowany,
- 2) Siatkę stalową utwierdzono do podłoża slurry sealem, lecz umacniano ją lokalnie również kołkami (gwoździami).
- 3) Podłoże musi być równe, bez zagłębień aby geosyntetyki przylegały do niego na całej powierzchni; początek i koniec rolki były kołkowane, zaś lokalne wybrzuszenia likwidowane.
- 4) Szerokość zakładek przy układaniu geowłókniny i siatki szklanej wynosiła 10–15 cm, zaś siatki stalowej 25 do 30 cm.
- 5) Ponieważ powierzchnia siatki szklanej deformuje się od samochodów roboczych i układarki przykryto ją powierzchniowym utrwaleniem.
- 6) W przypadku odcinka z siatką stalową przed ułożeniem warstwy z SMA skropiono podłoże emulsją, zrobiono to również na odcinku referencyjnym.

Wnioski z obserwacji odcinków są następujące:

- 1) Nawet jeżeli zastosuje się warstwę pośrednią w celu przeciwdziałania spękanom odbitym, to jednak całkowita grubość nowych warstw asfaltowych (nakładki) będzie jednym z głównych czynników decydujących o powstaniu tych spękań. Najwięcej spękań odbitych powstało na odcinku, na którym grubość nakładki wynosiła 4,0 cm, podczas gdy na odcinku z nakładką o grubości 14,0 cm spękań odbitych nie było.
- 2) Niestabilność pionowa płyt podbudowy betonowej ma istotny negatywny wpływ na powstawanie spękań odbitych; spękania te nie występują lub są w bardzo małej ilości jeżeli płyty zostały uprzednio połamane i dogęszczone.
- 3) Powierzchni podłoża na którym układany jest geosyntetyk powinna być równa, bez zagłębień i stabilna, w przeciwnym wypadku można się spodziewać uszkodzeń warstwy leżącej nad geosyntetykiem wkrótce po remoncie.
- 4) Najlepsze efekty remontu uzyskano w przypadkach tych odcinków, na których zastosowano odprężenie płyt betonowych i siatkę stalową.

3.2 Wyciąg ze zbioru referatów na III międzynarodową konferencję RILEM „Spękania odbite w nawierzchniach”, Maastricht, 2 – 4.10.1996 r.

Doświadczalne zastosowanie geowłóknin do uszczelniania nawierzchni w Polsce opisują W.Grzybowska i J. Wójtowicz w artykule GEOTEXTILE ANTI-CRACKING INTERLAYERS USED FOR PAVEMENT RENOVATION ON SOUTHERN POLAND. Odcinek o długości 600 m wykonano w 1994 r. na DK nr 778 (obecnie DW nr 794) Kraków – Wolbrom (za m. Skała). Na starej, spękanej asfaltowej nawierzchni z podbudową podatną ułożono warstwę profilową grubości 4,0 cm, którą skropiono szybkorozpadową asfaltową emulsją modyfikowaną, 69 % -ową w ilości 1,5 kg/m², rozłożono geowłókninę ITEX 195 PP (polipropylenowa) i skropiono ją emulsją j.w. w ilości 1,6 kg/m², następnie rozłożono pierwszą warstwę grysów 12/16 mm w ilości 16 kg/m², wykonano następne skropienie emulsją j.w., w ilości 1,8 kg/m² i rozłożono drugą warstwę grysów 6/10 mm, w ilości 12 kg/m².

Właściwości geowłókniny ITEX 195 PP były następujące:

- masa powierzchniowa 195 g/m²,
- gęstość 0,92 g/cm³,
- grubość 2,7 mm,
- wytrzymałość na rozciąganie w kierunku podłużnym 4,7 kN/m,

- wydłużenie przy rozciąganiu w kierunku podłużnym 86 %,
- wytrzymałość na rozciąganie w kierunku poprzecznym 7,0 kN/m,
- wytrzymałość przy rozciąganiu w kierunku poprzecznym 83 %,
- odporność na temperaturę 120 °C.

Stan odcinka w 2000 roku był bez zastrzeżeń. W roku tym, na skutek niedopatrzenia został przykryty warstwą ścieralną z BA.

Autorzy ci opisują również zastosowanie geowłókniny na ul. Partyzantów w Bielsku-Białej.

Sposób remontu był następujący:

- częściowe sfrezowanie starej nawierzchni na grubość ~ 5,0 cm,
- wypełnienie pęknięć,
- ułożenie warstwy wyrównawczej z BA, o grubości 4,0 ÷ 8,0 cm,
- spryskanie podłoża asfaltem D70 w ilości 1,1 kg/m²,
- położenie geowłókniny ITEX 195 PES/K na gorący asfalt,
- przyciśnięcie geowłókniny walcem ogumionym,
- ułożenie warstwy wiążącej, o grubości 4,0 ÷ 5,0 cm z BA,
- ułożenie warstwy ścieralnej, o grubości 4,0 ÷ 5,0 cm z BA.

Podbudowa: warstwa tłucznia grubości 14,0 ÷ 40,0 cm.

Stare warstwy asfaltowe, o grubości 12,0 ÷ 20,0 cm.

Właściwości geowłókniny:

- surowiec: poliester,
- wytrzymałość na rozciąganie
  - wzdłuż pasma 7,3 kN/m,
  - w poprzek pasma 10,3 kN/m,
- wydłużenie wzdłuż pasma 84,6 %,
- wydłużenie w poprzek pasma 83,8 %,
- masa powierzchniowa 214 g/m²,
- grubość 1,58 mm.

Jak stwierdzają A. Vanelstraete i L. Francken w artykule LABORATORY TESTING AND NUMERICAL MODELLING OF OVERLAY SYSTEMS ON CEMENT CONCRETE SLABS stosowanie geowłókniny przeciw spękanom odbitym daje tylko wtedy oczekiwany

efekt, jeżeli będzie ona całkowicie nasycona lepiszczem modyfikowanym, które również w temperaturze -10°C nie może być zbyt sztywne. To samo odnosi się do warstwy SAMI.

Według ich badań lepsze wyniki jeśli chodzi o zapobieganie spękań odbitych uzyskano z włóknistymi geosiatkami szklanymi niż z geosiatkami z mas plastycznych. Oczka siatki muszą być wystarczająco duże aby ziarna grysowe z nowej warstwy zazębiły się z powierzchnią starej warstwy. Warstwa SAMI i geowłóknina nasycona asfaltem modyfikowanym, położone pod warstwą (warstwami) asfaltową oprócz rozproszenia naprężeń rozciągających również uszczelniają niżej położone warstwy. Mogą jednak stanowić płaszczyznę poślizgu od sił poziomych. Geowłókniny nie poprawiają nośności warstw asfaltowych.

Warstwy pośrednie z geosyntetykami w zasadzie nie zmniejszają ruchów pionowych krawędzi spękań w podbudowie sztywnej lub w starej popękanej nawierzchni asfaltowej, główną rolę odgrywa w tym względzie grubość nowych warstw asfaltowych (nakładki).

W artykule E. Ramberga Steena PAVING FABRICS, HOW TO INCREASE THE BENEFITS podane są praktyczne wskazówki wbudowywania geowłóknin do warstw asfaltowych, w celu wytworzenia warstwy SAMI, która będzie spełniała rolę warstwy absorbującej naprężenia rozciągające od skurczów termicznych niżej położonej, spękanej warstwy (bez względu na jej rodzaj) oraz membrany uszczelniającej tę warstwę (warstwy) i podłoże gruntowe od wpływu wody.

Przygotowanie istniejącego podłoża

Powierzchnia podłoża powinna być czysta i równa. Jeśli jest potrzeba to wykonuje się warstwę wyrównawczą, gdyż chodzi o to aby geowłóknina przylegała do tej powierzchni i nie tworzyły się puste kawerny oraz aby w zagłębieniach nie zbierało się w nadmiarze skropione lepiszczce, podczas gdy w innym miejscu będzie go brakowało^{x/}.

Pęknięcia szersze od 5 mm należy uprzednio wypełnić masą zalewową lub w inny sposób, stosując jednak lepiszczce modyfikowane. Jeżeli tego się nie zrobi to lepiszczce rozprowadzone pod geowłókniną wniknie w te pęknięcia i zabraknie go do jej pełnego nasycenia.

---

^{x/} Uwaga autora sprawozdania.

Frezowanie może się okazać niewłaściwe z trzech powodów:

- w powstałe nierówności od frezów spłynie skropione lepiszczce,
- nierówności od frezów mogą spowodować przebicie geowłókniny,
- wytworzy się powierzchnia o makro nieciągłości między warstwami (kawerny).

Lepiszczce do spryskania podłoża

Aby warstwa pośrednia z geowłókniną spełniała rolę warstwy SAMI (Stress Absorbing Membrane Interlayer) powinna być ona przyklejona do podłoża i nasycona lepiszczem modyfikowanym, stosowanym na zimno (w postaci emulsji) lub na gorąco. Lepiszczce to nie może jednak zawierać upłynniacza. W temperaturze ujemnej powinno się ono charakteryzować pewną plastycznością. Jego konsystencja w temperaturze otoczenia nie powinna być zbyt rzadka gdyż będzie to groziło odklejeniem się geowłókniny od podłoża w trakcie układania warstwy asfaltowej.

Lepiszczce powinny być skrapiane równomiernie w ilości według projektu pasmem szerszym o 5,0 cm od każdej krawędzi geowłókniny. Początek i zakończenie spryskiwania powinno spełniać również w/w warunki i mieć równe zakończenie.

Geowłóknina

Geowłóknina działa tylko jako membrana, nie zaś jako wzmocnienie. Aby odgrywała rolę warstwy SAMI jej masa powierzchniowa nie może być mniejsza niż $140 \div 150 \text{ g/m}^2$ i musi to być wyrób przesywany. Nie może to być również wyrób zbyt sztywny bo niedopasuje się do lokalnych nierówności. Najlepiej jest stosować geowłókniny z jedną powierzchnią zaprasowaną na gorąco (kalandrowaną). Geowłókninę układa się tą powierzchnią do góry, co ułatwi przejazd po niej pojazdów roboczych.

Projektując ilość lepiszcza do skropienia należy przyjąć sumę następujących dwóch składników:

- ilość lepiszcza do nasycenia nim podłoża,
- ilość lepiszcza do nasycenia nim geowłókniny.

Ilości te zależą od rodzaju podłoża i geowłókniny.

Autor zaleca następujące ilości lepiszcza (w postaci asfaltu) do nasycenia podłoża:

- podłoże „zamknięte” - 50 g/m^2 ,
- podłoże „otwarte” - 150 g/m^2 ,
- podłoże sfrezowane - 200 g/m^2 ,
- nowa warstwa wyrównawcza - 200 g/m^2 .

Według zaleceń stanu Kalifornia do pełnego nasycenia geowłókniny o masie powierzchniowej $140 \div 150 \text{ g/m}^2$ potrzeba następujących ilości asfaltu:

- geowłóknina nie kalandrowana - $1,13 \text{ l/m}^2$,

- geowłóknina kalandrowana jednostronnie - 0,91 l/m²,
- geowłóknina kalandrowana dwustronnie - 0,8 l/m².

Jeżeli użyto emulsji do skropienia podłoża, geowłókninę układa się dopiero po rozpadzie emulsji i odparowaniu wody, jeżeli użyto asfaltu na gorąco – dopiero po jego ostygnięciu. Szerokość zakładki powinna wynosić 10 – 15 cm. Zakładki na połączeniu poprzecznym kolejnych pasm powinny być zgodne z kierunkiem poruszania się pojazdów. Na zakładkach trzeba dać podwójną ilość lepiszcza. Zagięcia geowłókniny (np. na łukach) wycina się. Po rozłożeniu, najlepiej mechanicznym geowłókninę dociska się do podłoża szczotkami. Rozłożona geowłóknina powinna być przykryta warstwą asfaltową tego samego dnia. należy nie dopuścić aby zamokła. Ruch po niej powinien być ograniczony do minimum, nawet dla pojazdów roboczych, które nie powinny gwałtownie hamować. Woda na geowłókninie zapobiegnie pełnym nasyceniu geowłókniny asfaltem w trakcie układania gorącej MMA. Temperatura gorącej MMA nie powinna przekraczać dopuszczalnej temperatury dla danego rodzaju geowłókniny (z PP lub PET)*/. Zagęszczacz należy natychmiast za układarką.

D. Doligez i M.H.M. Coppens w artykule FATIGUE IMPROVEMENT OF ASPHALT REINFORCED BY GLASS FIBRE GRID podają kilka przykładów wzmocnienia nawierzchni podatnej siatką szklaną wykonaną z włókienek:

1) Odcinek RN 139, Port-la-Nouvelle (Francja)

Konstrukcja:

- sfrezowanie 60 mm warstwy asfaltowej, o pierwotnej grubości śr. 90 mm,
- warstwa wyrównawcza 20 - 50 mm z BA 0/10 mm,
- geosiatka szklana,
- nakładka 70 mm z BA 0/10 mm.

Ugięcie metodą belki:

- przed remontem - 0 śr. 1,73 mm,
- po roku - śr. 2,2 mm,
- po 2 latach - śr. 1,3 mm,
- po 3 latach - śr. 0,8 mm.

2) Odcinek Av. G. Eiffel, Narbonne (Francja)

Konstrukcja:

- podbudowa z kruszywa - 400 mm,

^{x/} PP – polipropylen,
PET – poliester

- warstwa asfaltowa - 80 mm,
- geosiatka szklana Rotaflex,
- nakładka 50 mm z BA 0/10 mm.

Ugięcie metodą belki:

- przed remontem - śr. 0,9 mm,
- 2 lata po remoncie - śr. 0,46 mm.

3) RD 1015, Bouttecourt (Francja)

Konstrukcja:

- podbudowa z kruszywa - 150 mm,
- cienka warstwa asfaltowa na bruku - 100 mm,
- warstwa wyrównawcza,
- geosiatka szklana,
- nakładka 80 mm z BA.

Ugięcia metodą belki:

- przed remontem - śr. 1,5 mm,
- 1 rok po remoncie - 0,95 mm.

Wyniki te wskazują, że nie we wszystkich przypadkach nastąpiło zdecydowane zmniejszenie ugięć w dwóch pierwszych przypadkach średnio 2-krotnie, w trzecim – o 1/3.

I.R.A. Veys w artykule STEEL REINFORCEMENT FOR THE PREVENTION OF CRACKING AND RUTTING IN ASPHALT OVERLAYS opisuje między innymi efekty zastosowania siatki stalowej w Belgii do likwidacji spękań lub kolein na nawierzchniach z podbudową sztywną lub podatną. Po 4 lub 6 latach eksploatacji, wyniki zastosowań tej siatki były dobre lub bardzo dobre, zarówno na odcinkach z podbudową sztywną i podatną, na których były spękania termiczne lub zmęczeniowe.

Wyższość wzmocnienia siatką stalową nad wzmocnieniami z innych rodzajów geosyntetyków potwierdzają wyniki badań laboratoryjnych (rysunek 2). Badano belkę 600 x 150 mm termicznie rozciąganą w temperaturze $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, składającą się z warstwy podbudowy z betonu cementowego (ze szczeliną w środku jej rozpiętości), warstwy pośredniej w postaci geosyntetyku lub SAMI i warstwy asfaltowej grubości 7,0 cm z betonu asfaltowego o

strukturze zamkniętej (rysunek 3). Notowano długość pęknięcia w warstwie asfaltowej nad szczeliną w podbudowie, które pojawiło się po pewnym czasie po zastosowaniu cykli rozciągająco-ściskających, wymuszonych termicznie (3 cykle/h i 1 mm rozszerzenia i kurczenia się szczeliny o szerokości 4 mm w podbudowie).

Na rysunku 2 poszczególne wykresy dotyczą:

- 0 - bez warstwy pośredniej,
- 1A - geowłóknina nie przesywana na asfalcie z emulsji,
- 1B - geowłóknina nie przesywana na asfalcie zwykłym,
- 1C - geowłóknina nie przesywana na asfalcie modyfikowanym polimerem,
- 2 - geosiatka stalowa zatopiona w slurry seal,
- 3A - geosiatka z włókien polipropylenowych,
- 3B - geosiatka z włókien poliestrowych,
- 3C - geosiatka z włókna szklanego,
- 4 - warstwa SAMI,
- 5 - geowłóknina przesywana.

Wnioski z tych badań są następujące:

- 1) jako materiał zespalaający geowłókninę nie przesywaną asfalt zwykły (wykres 1B) zwiększa odporność na przenikanie pęknięć w $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, w porównaniu do asfaltu z emulsji (wykres 1A).
- 2) Efekt rozpraszania naprężeń geowłókniny nie przesywanej na asfalcie modyfikowanym (przy pełnym jej nasyceniu) (wykres 1C) jest podobny jak i warstwy SAMI (wykres 4).
- 3) Odporność na przenikanie pęknięć geosiatki z włókien polipropylenowych (wykres 3A) jest gorsza niż geosiatki z włókien poliestrowych (wykres 3B).
- 4) Geosiatka z włókien szklanych (wykres 3C) początkowo w małym stopniu powodowała przenikanie pęknięć do warstwy asfaltowej, później zatrzymała ten proces całkowicie (w tych warunkach badania).
- 5) Geosiatka stalowa (wykres 2) całkowicie zapobiegła (w tych warunkach badania) przenikaniu pęknięć z podbudowy do warstwy asfaltowej.

Autor ten podaje również wyniki badań, z których wynika, że przytwierdzenie siatki stalowej do podłoża mieszkanką slurry seal jest lepsze niż kołkami. Warstwa ta spełnia ponadto częściowo rolę warstwy rozpraszającej naprężenia.

Wyniki badań zmęczeniowych belki zbrojonej o wymiarach 600 x 1800 x 90 mm pod sinusoidalnym, kontrolowanym obciążeniem 4,5 kN, z częstotliwością 1/29,33 i w temperaturze 5 °C podają F.P. Jaecklin i J. Scherer w artykule ASPHALT REINFORCING

USING GLASS FIBRE GRID „GLASPHALT” . Belka była zbrojona następującymi geosyntetykami (30 mm od dołu):

- a) geokompozytem składającym się z geosiatki z włókien szklanych i geowłókniny nie przesywanej, polipropylenowej,
- b) geosiatką poliestrową,
- c) geowłókniną nie przesywanej polipropylenową,
- d) bez zbrojenia.

Wyniki przedstawia rysunek 4.

Wykresy na tym rysunku wskazują, że największą liczbę cykli zmęczeniowych (ok. 184 000) przeniosła belka zbrojona geokompozytem z siatką szklaną. Belka zbrojona geosiatką poliestrową o takiej samej wytrzymałości na rozciąganie (60 kN/m) jak i geokompozyt z siatką szklaną przeniosła tylko około 90 000 cykli zmęczeniowych.

Nieco mniejszą wytrzymałość zmęczeniową (około 73 000 cykli) miała włóknina polipropylenowa. Natomiast belka nie zbrojona wytrzymała tylko około 24 000 cykli zmęczeniowych. Istotne spostrzeżenie z tych badań jest również takie, że wytrzymałość na rozciąganie nie może być jedynym kryterium wyboru geosyntetyku do zastosowania w konstrukcji nawierzchni.

J. Judycki i J. Alenowicz z Politechniki Gdańskiej w referacie INVESTIGATION ON REFLECTIVE CRACKING IN SEMIRIGID PAVEMENTS IN NORTHERN POLAND opisują praktyczne zastosowania różnych rozwiązań, w celu zapobieżenia powstawania spękań odbitych w warstwach asfaltowych ze sztywnymi podbudowami. Dwa przykłady zastosowań geosyntetyków są szczególnie interesujące. Pierwszy z nich dotyczy obiektu Zblewo na DK nr 22. Zastosowano tam między innymi paski geowłókniny polipropylenowej o szerokości 1 m (grubości 2,5 mm, masa powierzchniowa 300 g /m², wytrzymałość na rozciąganie 8 kN/m i wydłużenie 140 %) do przykrycia szczelin w starej nawierzchni z betonu cementowego przed ułożeniem warstwy ścieralnej z BA grubości 5 cm. Geowłókninę położono na warstwie wyrównawczej, przyklejając ją asfaltem modyfikowanym lateksem na gorąco. Po upływie 6 zim odtworzyły się spękania obite w 60 %, w stosunku do stanu pierwotnego.

Drugi obiekt o nazwie Wysoka (DK nr 218) k/Gdańska obejmuje doświadczalne zastosowanie na całej powierzchni nowej jezdni z podbudową ze stabilizacji cementem kruszywa naturalnego geowłókniny, geosiatki Tensar AR1, warstwy SAMI, w celu zapobieżenia powstania spękań odbitych w warstwach asfaltowych o całkowitej grubości 12 cm. Materiały te zostały położone bezpośrednio na skropionej lepiszczem podbudowie. Na tym obiekcie zostały również wykonane odcinki z naciętą poprzecznie warstwą podbudowy w odstępach co 2,5; 5,0 i 7,5 m. W dolnej części niniejszego sprawozdania opisano stan tych odcinków.

3.3 Pozycje krajowe

M. Gołos na podstawie badań amerykańskich (ZASTOSOWANIE GEOSIATEK O SZTYWNYCH WĘZŁACH W BUDOWNICTWIE DROGOWYM, Drogownictwo nr 3/2003) podaje następującą interpretację efektu wzmocnienia warstwy kruszywa geosiatką (rysunek 5).

Wykres górny na rysunku 5, dotyczący geosiatki Tensar o sztywnej strukturze węzłów i całego rusztu świadczy, że w całym zakresie zastosowanego obciążenia geosiatka o sztywnych (nieprzesuwalnych) węzłach stawia znacznie większy opór niż pseudosiatka o węzłach łączonych mechanicznie, pomimo, że końcowa wytrzymałość obu rodzaju geosiatek jest jednakowa. Większy opór stawiamy przez geosiatkę o strukturze sztywnej w przedziale „początek-koniec” obciążenia będzie skutkować mniejszym odkształceniem zbrojonej warstwy niż pseudosiatka o strukturze mniej sztywnej. W wyniku nieodkształcalności struktury geosiatki sztywnej mobilizuje ona natychmiast opór po przyłożeniu obciążenia, biorąc na siebie jego oddziaływanie i powodując rzeczywisty efekt zbrojenia. Z tego rysunku również widać, że maksymalna wytrzymałość geosyntetyku na rozciąganie nie może być jedynym kryterium przy jego doborze. Dlatego ważną cechą będzie również wielkość obciążenia przy pośredniej wartości odkształcenia, np. równej 30 lub 50 % odkształcenia całkowitego, odpowiadającego wartości siły niszczącej geosyntetyk. Wielkość obciążenia pośredniego powinna być jak największa w stosunku do obciążenia maksymalnego (niszczącego).

Można przypuszczać, że podobnie jak pseudosiatka będą się zachowywać geosyntetyki o małej sztywności (stosunek maksymalnej wytrzymałości na rozciąganie do odpowiadającego jej odkształcenia), czyli geosiatki rozciągliwe.

Trzeba stwierdzić, że wymaganie dotyczące wielkości obciążenia pośredniego przy założonym odkształceniu nie jest ujęte w aprobatkach na geosyntetyki do wzmocnienia warstw asfaltowych.

W przypadku zbrojenia warstw asfaltowych geosyntetykami ważnym parametrem jest również odporność surowca z którego są zrobione na wysoką temperaturę, wytwarzaną przez gorące MMA w trakcie ich wbudowywania. Chodzi o to, aby w trakcie tej czynności geosyntetyki nie ulegały zniszczeniu.

W. Grzybowska (GEOSYNTETYKI W NAPRAWACH ASFALTOWYCH NAWIERZCHNI DROGOWYCH, Drogownictwo nr 4/2003) podaje, że geosiatki poliestrowe są odporne na temperaturę (technologiczną) i pęczanie, podczas gdy siatki polipropylenowe są mniej odporne na wysoką temperaturę i wykazują podatność na pęczanie. Dlatego w przypadku odkształceń i naprężeń termicznych przydatność tych drugich jest ograniczona natomiast dobrze wytrzymują oddziaływania od obciążeń o charakterze dynamicznym.

Geosiatki szklane są odporne na wysoką temperaturę, jednak zespolenie ich z warstwami asfaltowymi jest słabsze, natomiast moduł sprężystości bardzo duży (małe odkształcenie przy wydłużeniu).

Efekt zbrojenia warstwy asfaltowej geosyntetykiem osiągnie się tylko wówczas gdy jego moduł sprężystości będzie większy od modułu warstwy asfaltowej. Jeżeli na przykład moduł warstwy asfaltowej w temperaturze poniżej 0 °C wynosi około 15 000 MPa, zaś moduł najlepszych geosiatek poliestrowych, polipropylenowych i szklanych od 5 000 do 7 000 MPa to w tych warunkach te geosiatki nie będą działać jako zbrojenie, chyba, że w wyniku popękania warstwy asfaltowej jej moduł się zmniejszy, wówczas geosiatka przejmie na siebie oddziaływanie sił rozciągających.

Głównymi przyczynami nieskutecznego, wręcz szkodliwego zastosowania geosyntetyków są:

- słabe zespolenie geosyntetyku z przyległymi warstwami asfaltowymi,
- zastosowanie niewłaściwego geosyntetyku z punktu widzenia celu naprawy,
- niewłaściwa grubość, rodzaj i jakość warstw przykrywających geosyntetyk,
- nieodpowiedniego przygotowania podłoża pod geosyntetyk

Z badań Autorki wynika, że wprowadzenie geowłókniny między warstwy osłabia ich połączenie bez względu na rodzaj zastosowanego lepiszcza do skropienia (rysunek 6).

Uwaga autora sprawozdania: wcześniejsze badania wykonane w IBDiM na zamówienie GDDKiA wykazały, że osłabione połączenie międzywarstwowe powoduje zmniejszenie modułu sztywności pakietu warstw asfaltowych (artykuł J. Zawadzkiego, T. Mechowskiego i P. Skierczyńskiego pt.: Wpływ połączenia między warstwami asfaltowymi na trwałość nawierzchni, Zbiór referatów na IX Międzynarodową Konferencję „Trwałe i bezpieczne nawierzchnie drogowe”, Kielce, 6-7.05.2003 r.).

P. Radziszewski w opracowaniu EFEKTYWNE UŻYCIE GEOSYNTETYKÓW W NAWIERZCHNI ASFALTOWEJ (Nowości Zagranicznej Techniki Drogowej, nr 149/2002) sporządzonym na podstawie artykułu M. Pickieringa i in. zamieszczonego w „Road Materials and Pavement Design”, nr 3/2000 podaje, że badania ścinania w aparacie skrzynkowym (z ciśnieniem bocznym 400 kPa) wykazały spadek wytrzymałości na ścinanie próbek w warstwie pośredniej z geosyntetyków o około 30 %.

Wytrzymałość na rozciąganie i wydłużenie przy zerwaniu geosyntetyków polipropylenowych ulegają niekorzystnym zmianom w zależności od temperatury, znacznie w większym stopniu niż geotekstyli poliestrowe (tablica 4).

Tablica 4 Właściwości włókien syntetycznych

Właściwości	Temperatura	-20 °C	0 °C	20 °C	40 °C	80 °C	120 °C	145 °C
Wytrzymałość na rozciąganie, N	Polipropylen	131	130	133	127	88	62	
	Poliester	89	85	83	80	71	61	
Wydłużenie, przy zerwaniu, %	Polipropylen	11	12	14	16	32	80	
	Poliester	10	10	10	11	11	12	

Z tablicy tej wynika, że włókna polipropylenowe są bardziej wrażliwe na zmiany temperatury (spadek wytrzymałości na rozciąganie, wzrost wydłużenia, gdy wzrasta temperatura) niż włókna poliestrowe.

Temperatura topnienia włókien polipropylenowych wynosi 160 ÷ 165 °C, zaś włókien poliestrowych 250 ÷ 260 °C, przy czym geotekstylium z polipropylenu w temperaturze 150 °C ulegają dużemu skurczowi, co ogranicza ich zastosowanie do 135 °.

Według badań australijskich właściwości użytkowe geotekstyliów stosowanych w tym kraju do warstw asfaltowych podano w tablicy 5.

Tablica 5 Właściwości geosyntetyków stosowanych w Australii

Właściwości	Geotekstylium poliestrowe	Geotekstylium polipropylenowe
Wydłużenie przy zerwaniu, %	40 – 60	>40
Wytrzymałość na rozciąganie, kN/m	10	7
Masa powierzchniowa, g/m ²	140	135
Grubość, mm	1,4	1,0
Nasycenie lepiszczem, l/m ²	0,9	1,0
Wytrzymałość na rozerwanie, kN	240	200

W przypadku przykrywania geotekstyliów powierzchniowym utwaleniem stwierdzono, że spadek pomiędzy temperaturą rozpryskiwanego lepiscza (temperatura w zbiorniku) i temperatura kontaktu z geotekstyliami wynosi tylko około 10 °C.

Warstwa pośrednia z geotekstyliów redukuje przepuszczalność konstrukcji co najmniej o 50 %.

W temperaturze 145 °C skurcz geotekstyliów poliestrowych i polipropylenowych jest prawie jednakowy i wynosi około 10 %. W wyższej temperaturze, tj. do 160 °C następuje gwałtowny skurcz geotekstyliów polipropylenowych (około 50 %), podczas gdy skurcz geotekstyliów poliestrowych nie zwiększył się. Ze względu na wrażliwość geotekstyliów polipropylenowych

na temperaturę wyroby te mogą być przykrywane warstwą MMA zawierającej lepiszcze niemodyfikowane (niższa temperatura technologiczna, nie przekraczająca 145 °C).

Autorzy australijscy doszli do wniosku, że warstwa pośrednia z geotekstylii powinna być przykryta MMA o grubości co najmniej 50 mm. Stwierdzają jednak, że w przypadku niedostatecznej nośności konstrukcji nawierzchni lub dużego modułu sztywności warstwy (warstw) asfaltowej następuje wzrost indukowanych naprężeń ścinających i w konsekwencji wzrasta ryzyko wystąpienia zniszczeń.

J. Alenowicz w artykule SPOSOBY OGRANICZENIA PROPAGACJI SPĘKAŃ ODBITYCH W ASFALTOWYCH WARSTWACH NAWIERZCHNI (Międzynarodowe seminarium „Trwałe i bezpieczne nawierzchnie drogowe”, Kielce, 12 maja 1995 r.) podaje ogólne sposoby przeciwdziałania spękanom odbitym, w tym między innymi podstawowe zasady stosowania geowłóknin (z materiałów syntetycznych i z drutu stalowego). Stwierdza, że efektywność poszczególnych sposobów opóźnienia propagacji spękań w warstwach asfaltowych zależy przede wszystkim od właściwej oceny przyczyn, które doprowadziły do powstania spękań istniejących nawierzchni, oceny jej stanu w obrębie pęknięcia i wyboru technologii naprawy.

W. Grzybowska i współautorzy w artykule BADANIA WŁAŚCIWOŚCI BETONÓW ASFALTOWYCH WZMACNIANYCH GEOTEKSTYLAMI (Drogowa konferencja „Wschód-Zachód”, Warszawa 22-24.09.1993 r.) podaje wyniki wielokrotnego zginania beleczki składającej się z warstwy górnej z BA o grubości 5,0 cm, warstwy pośredniej z geosyntetykiem i warstwy dolnej z BA o grubości 2,5 cm. Szerokość beleczki wynosiła 7,5 cm, rozstaw podparcia 20 cm, temperatura badania 20 °C, amplituda 2 kN, częstotliwość 5 Hz. Wynikiem badania była liczba cykli obciążających do pojawienia się pęknięcia. Wyniki średnie były następujące:

- bez warstwy pośredniej	-	952,
- z warstwą pośrednią z geowłókniny „Elana”	-	1810,
- z warstwą pośrednią z geositaki „Hatelit	-	3407.

Autorka podaje również wyniki bezpośredniego ścinania próbek prostopadłościennych o przekroju jak w/w opisana belka i o wysokości 68 ÷ 80 mm. Uzyskano następujące wyniki średnie:

- bez warstwy pośredniej	-	1726,5

- z warstwą pośrednią z geowłókniny „Elana” - 819,1
- z warstwą pośrednią z geosiatki „Hatelit” - 1350,0

Zastosowano również doświadczalnie geowłókninę na poboczu (1 kg/m² asfaltu D 70 do skropienia starego pobocza) przykrywając ją warstwą z BA, o grubości 6,0 cm.

Wniosek z badań zmęczeniowych:

Geowłóknina i geosiatka wzmocniły beleczkę w istotnym stopniu, w porównaniu do belecзки bez warstwy pośredniej.

Wniosek z badań ścinania:

Warstwa pośrednia z geowłókniny i z geosiatki obniżyła zespolenie warstw asfaltowych, odpowiednio o 50 % i 20 %, co zdaniem Autorki jest korzystne pod względem skłonności tego układu do przeciwdziałania spękanom odbitym (geowłóknina w dużym stopniu absorbuje energię z niżej leżącej warstwy leżącej nad warstwą pośrednią (pogorszenie odporności na siły poziome od pojazdów).

Wniosek z doświadczeń terenowych:

Nie stwierdzono wpływu warstwy pośredniej z geowłókniny na poprawę ugięć, w porównaniu do odcinka bez geowłókniny.

3.4 Inne źródła przestudiowane

Jak wynika z niepublikowanego raportu Komitetu Zarządzającego międzynarodowym programem COST 348 pt.: REINFORCEMENT OF PAVEMENTS WITH STEEL MESHES AND GEOSYNTHETICS (Wzmocnienie nawierzchni siatkami stalowymi i geosyntetykami) (Linköping, Norwegia 18.03.2003 r.) nie ma dotychczas dostępnej metody projektowania konstrukcji nawierzchni lub jej wzmocnienia z zastosowaniem geosyntetyków. Jeżeli ten problem zostanie rozstrzygnięty, wówczas technologia budowy nawierzchni wzmocnionych geosyntetykami stanie się ogólnie akceptowaną alternatywą w stosunku do konstrukcji tradycyjnych. Program COST 348 postawił sobie za cel osiągnięcie tego.

W raporcie nr 18 Komitetu Technicznego RILEM 157 pt.: PREVENTION OF REFLECTIVE CRACKING IN PAVEMENTS (Zapobieganie spękanom odbitym w nawierzchni), który opracowali A. Vanelstraete i L. Francken (Bruksela, 1997) podane są tylko ogólne zalecenia

co do znajomości podstawowych parametrów w stosowaniu 6 metod (2 metody warstw sprężystych, metoda równowagi równań, doświadczalna metoda mechanistyczna, metoda elementów skończonych oraz metoda propagacji pęknięć) do strukturalnego projektowania warstw wzmocnionych geosyntetykami i układanych na spękanej podbudowie sztywnej.

Według tego raportu geosiatki charakteryzują następujące parametry:

- a) wymiary oczek (mm),
- b) masa powierzchniowa (g/m^2),
- c) grubość (mm),
- d) wytrzymałość na zerwanie (kierunek wzdłuż i w poprzek pasma (kN/m),
- e) wydłużenie przy zerwaniu (kierunek wzdłuż i w poprzek pasma,
- f) sztywność przy 2 % wydłużeniu (kN/m),
- g) moduł sztywności przy 2 % wydłużeniu (MPa),
- h) temperatura mięknięcia wg metody Vicata ($^{\circ}\text{C}$).

Geowłókniny dodatkowo charakteryzuje ilość lepiszcza mogąca być przez nie wchłonięta (dla poliestrowych i polipropylenowych wynosi ona od 0,7 do 1,4 kg/m^2). Oczywiście te produkty nie są charakteryzowane wymiarami oczek.

Sztywność S geosiatek oblicza się ze wzoru:

$$S = \frac{F}{\epsilon} \quad [\text{kN/m}] \quad (1)$$

w którym:

F - siła rozciągająca próbkę wielooczkową, o szerokości 25 cm zgodnie z normą ISO (kN/m),

ϵ - wydłużenie przy określonej wielkości siły rozciągającej (%).

Moduł sztywności E geosiatek oblicza się ze wzoru:

$$E = \frac{S \cdot (b/b')}{d} \quad [\text{MPa}] \quad (2)$$

w którym:

S - sztywność geosiatki (kN/m),

b - szerokość sznurka geosiatki (m),

b' - odstęp między sznurkami (szerokość oczka) (m),

d - grubość siatki (jej sznurka) (m).

Moduł sztywności geowłóknin oblicza się ze wzoru:

$$E = \frac{S}{d} \quad (3)$$

w którym:

S - jak we wzorze (1),

d - grubość geowłókniny (m).

Geosiatki stosowane w kraju do warstw asfaltowych na podstawie aprobat technicznych IBDiM są charakteryzowane przez parametry wg p.p. a), b), d), e); geowłókniny są charakteryzowane parametrami wg p. p. b), c), d), e). Czasami dla tych wyrobów jest podawana wytrzymałość przy 2 % wydłużeniu. Parametr ten charakteryzuje mobilizację wyrobu do przejmowania obciążeń po zaaplikowaniu siły rozciągającej.

4 Stan odcinków, na których zastosowano geosyntetyki w warstwach asfaltowych

4.1 Opis odcinków

1) Odcinek na ul. Kowalskiej we Wrocławiu (od ul. Tczewskiej do ul. Ceglanej)

Konstrukcja nawierzchni odcinka jest podana w sprawozdaniu z etapu I tematu TN/TG0221 (rozdz. 5). Po upływie 3 sezonów zimowych (remont nawierzchni wykonano jesienią 2000 r.) stan nawierzchni odcinka ul. Kowalskiej, na którym zastosowano geosiatkę stalową Bitufor jest bez zastrzeżeń (fot. 1 i 2). Ulica Kowalska jest wylotem z Wrocławia w kierunku Jelcza i Oławy (droga nr 455). Na tym odcinku ul. Kowalskiej panuje ruch o kategorii KR4.

Fot. 1 Widok ogólny nawierzchni odcinka z geosiatką stalową Bitufor
na ul. Kowalskiej we Wrocławiu

Fot. 2 Szczegół warstwy ścieralnej SMA na odcinku z geosiatką stalową
na ul. Kowalskiej we Wrocławiu

- 2) Odcinki na drodze krajowej nr 8 za m. Bardo (od km 43,490 do 44,085 od km 44,560 do 44,650, od km 44,990 do 45,590)

Konstrukcja nawierzchni odcinków na pasie ruchu powolnego jest podana w sprawozdaniu z etapu I tematu TN/TG-221 (rozdz. 5). Po upływie 4 sezonów zimowych (remont nawierzchni wykonano późną jesienią 1999 r.) stan nawierzchni odcinków, na których zastosowano geosiatkę stalową Bitufor nie jest zadowalający. Rejestr uszkodzeń przedstawiono na kartach w załączniku 1.

Na rejestrze uszkodzeń widoczne są pęknięcia podłużne w śladzie prawego koła, pęknięcia drobne siatkowe w postaci gniazd. Uszkodzenia te powstały głównie w śladzie prawych kół na pasie powolnego ruchu (pod wzniesienie ~ 6 %), przy czym na odcinku w łuku poziomym ślad ten jest bardzo blisko krawędzi (~ 20 cm) (odcinek B).

- 3) Odcinek na ul. Nowotoruńskiej w Bydgoszczy od ul. Planu 6-letniego do ul. Kieleckiej

Konstrukcja nawierzchni przed remontem:

Stara nawierzchnia z betonu cementowego przykryta warstwą z betonu asfaltowego o grubości około 5,0 cm. Pęknięcia odbite, w bardzo złym stanie występowały nad każdą szczeliną między płytami betonowymi. Szerokość jezdni wynosi 7 m, długość odcinka 1600 m.

Sposób remontu (kolejność czynności):

- a) sfrezowanie częściowe ze spadkiem poprzecznym starej nakładki z betonu asfaltowego,
- b) skropienie sfrezowanego podłoża emulsją K60, szybko rozpadową, zwykłą,
- c) ułożenie na całej szerokości jezdni geosiatki szklanej Armapol G z lekkim jej naciągnięciem i umocowaniem kołkami,
- d) ułożenie warstwy wiążącej z BA o grubości 4,0 cm,
- e) ułożenie warstwy ścieralnej z BA, o grubości 4,0 cm.

Roboty remontowe wykonano w grudniu 2000 r.

Stan obecny nawierzchni:

Rejestr uszkodzeń po upływie 3 sezonów zimowych przedstawiono na kartach w załączniku 1.

Rejestr uszkodzeń pokazuje, że najczęstszym rodzajem uszkodzeń są pęknięcia poprzeczne, prawdopodobnie nad szczelinami w starej nawierzchni z betonu cementowego. Większość tych pęknięć jest na części szerokości pasa (na razie); bieżą od osi jezdni w kierunku jej krawędzi. Występują również, ale rzadziej, pęknięcia poprzeczne

przez całą szerokość jezdni i pęknięcia podłużne, w śladzie przejazdu prawych kół pojazdów a nawet bliżej krawędzi (20 ÷ 30 cm).

Spoina robocza podłużna w warstwie ścieralnej jest rozwarta na przeważającej długości tego odcinka.

Nasuwa się wniosek, że geosiatka szklana Armapol G, o wytrzymałości na rozciąganie ≥ 50 kN/m nie zapobiegła powstaniu spękań odbitych w warstwach asfaltowych od podbudowy z betonu cementowego.

- 4) Odcinek na ul. Partyzantów w Bielsku-Białej, dł. 3 km (jezdni płn.-zach. od ul. Bobrowej za skrzyżowanie z ul. Bystrzańską), wykonany wg projektu Politechniki Krakowskiej (patrz p. 3.2 niniejszego sprawozdania).

Stan obecny: pęknięcia, liczne łaty, naprawy cząstkowe, zwłaszcza od ul. Bobrowej do zatoki autobusowej.

Od ul. Olszówki do końca zakresu robót remontowych stan nieco lepszy, lecz również występują spękania miejscowe, spoina podłużna wymaga remontu.

Ruch: KR5.

- 5) DK 71 Pabianice-Konstantynów i ul. Akademii Umiejętności w Bielsku-Białej.

Sposób zainstalowania geosyntetyku: geowłóknina pod warstwą ścieralną z BA.

Stan nawierzchni: permanentnie pojawiające się wyboje, konieczność wykonywania ciągłych napraw cząstkowych.

- 6) Odcinki na DK 218 – dojazdy do wiaduktu Wysoka nad obwodnicą Trójmiasta w ciągu ul. Spacerowej (Gdańsk-Oliwa-Chwaszczyna) – odcinki wykonane pod nadzorem Politechniki Gdańskiej (patrz p. 3.2 niniejszego sprawozdania)

Dane ogólne o konstrukcji nawierzchni:

- warstwa ścieralna z BA	- 5,0 cm,
- warstwa wiążąca z BA	- 7,0 cm,
- geosyntetyk,	
- podbudowa z kruszywa naturalnego, stabilizowanego cementem ($R_m=5,0$ MPa)	- 22,0 cm
- warstwa mrozoodporna z piasku	- 50,0 cm.

Rok budowy: 1994 ÷ 95.

Ruch: KR4.

Lokalizacja odcinków (wg informacji dr inż. J. Alenowicza z Politechniki Gdańskiej):

- a) odcinek o długości 115 m z geowłókniną na asfalcie modyfikowanym, w odległości 330 m od wschodniej dylatacji wiaduktu nad obwodnicą Trójmiasta,

- b) odcinek o długości 105 m z geosiatką Tensar AR1 na asfalcie modyfikowanym, w odległości 225 m od wschodniej dylatacji wiaduktu nad obwodnicą,
- c) odcinek z warstwą SAMI o długości 100 m, w odległości 125 m od wschodniej dylatacji wiaduktu nad obwodnicą (wysoki nasyp),
- d) odcinek referencyjny o długości 20 m, w odległości 105 m od wschodniej dylatacji wiaduktu,
- e) odcinki o długości 330 m z nacięciami w podbudowie, w odległości 225 m od wschodniej dylatacji wiaduktu.

Rejestr uszkodzeń nawierzchni tych odcinków zamieszczono na kartach w załączniku 1, wg stanu w miesiącu sierpniu 2003 r.

Spostrzeżenie: stan nawierzchni odcinków z nacięciami w podbudowie jest lepszy niż odcinków z geowłókniną, siatką Tensar i warstwą SAMI.

- 7) ul. Waryńskiego w Warszawie od ul. Nowowiejskiej do miejsca odległego ok. 40 m od Trasy Łazienkowskiej (przystanek po stronie wschodniej), nawierzchnia na płycie przykrywającej stację metra „Politechnika” i parking podziemny.

Rok budowy 1995

Konstrukcja nawierzchni jezdni wschodniej (wg ekspertyzy IBDiM, autor dr inż. K. Germaniuk):

- warstwa ścieralna z BA, o grubości 7,0 cm,
- geosiatka poliestrowa Hatelit 30 x 30 mm,
- warstwa wiążąca z BA, grubości 7,0 cm,
- warstwa ochronna z betonu cementowego, zbrojonego, o grubości 11,0 cm,
- warstwa termoizolacyjna z mieszanki keramzytowo-asfaltowej, o grubości 13,0 cm,
- warstwa ochronna z betonu cementowego, zbrojonego, o grubości 5,0 cm,
- izolacja papowa,
- płyta stropu żelbetowego.

Konstrukcja nawierzchni jezdni zachodniej:

- j.w., z tym, że grubość warstw przykrywających geosiatkę Hatelit wynosi 10,0 cm (2x5,0), a górna płyta z betonu cementowego jest niezbrojona.

Stan nawierzchni w sierpniu 2003 r. tj. po 8 sezonach zimowych: Nawierzchnia z licznymi pęknięciami poprzecznymi i nieregularnymi, przeznaczona do remontu w 2004 r. (Fot. 3 ÷6).

Fot. 3 Widok ogólny nawierzchni odcinka z geosiatką Haltelit
na ul. Waryńskiego w Warszawie

Fot. 4 Szczegół nawierzchni odcinka z geosiatką Hatelit
na ul. Waryńskiego w Warszawie

Fot. 5 Szczegół nawierzchni odcinka z geosiatką Hatelit
na ul. Waryńskiego w Warszawie

Fot. 6 Szczegół nawierzchni odcinka z geosiatką Hatelit
na ul. Waryńskiego w Warszawie

8) ul. Marszałkowska w Warszawie; jezdnia wschodnia od ul. Pięknej do ul. Hożej

Rok budowy 2001 r.

Konstrukcja nawierzchni:

- warstwa ścieralna z BA 0/16 z asfaltem modyfikowanym Olexobit 30 B, o grubości 5,0 cm,
- warstwa wiążąca z BA 0/20 z asfaltem modyfikowanym Olexobit 30 B, o grubości 5,0 cm,
- geosiatka szklana ST2799/II – 150/26 wg AT/99-04-0564, o wytrzymałości na rozciąganie wzdłuż pasma ≥ 35 kN/m i wydłużeniu przy zerwaniu ≤ 3 % ułożona na skropionym emulsją asfaltową podłożu,
- warstwa podbudowy z BA 0/31,5 z asfaltem D50, o grubości 9,0 cm,
- warstwa podbudowy ze stabilizacji mechanicznej, o grubości 25,0 cm,
- warstwa mrozoodporna z pospółki, o grubości 20,0 cm,
- geowłóknina,
- warstwa podsypki, o grubości 10,0 cm.

Stan nawierzchni w sierpniu 2003 r., tj. po dwóch sezonach zimowych jest bardzo dobry; żadnych uszkodzeń nie stwierdzono (Fot. 7 i 8).

Fot. 7 Widok ogólny nawierzchni odcinka z geosiatką szklaną ST2799/II-1250/26 na ul. Marszałkowskiej w Warszawie

Fot. 8 Szczegół nawierzchni odcinka z geosiatką szklaną ST2799/II-1250/26
na ul. Marszałkowskiej w Warszawie

9) Odcinek na DK 78, w km 55,000 do 56,300 (Szczekociny – Goleniowy)

Konstrukcja nawierzchni:

- warstwa ścieralna z BA 0/20 z asfaltem modyfikowanym, o grubości od 3,0 do 6,0 cm, średnio 4,5 cm,
- geokompozyt Tensar AR-G,
- warstwa wyrównawczo-wiążąca z BA , o grubości od 2,0 do 7,5 cm, średnio 4, cm,
- zmienna liczba warstw asfaltowych o łącznej grubości od 10,0 do 23,5 cm, średnio 15,8 cm,
- podbudowa z tłucznia,
- podłoże gruntowe w postaci nasypu na palach piaskowych, zagłębionych w gruncie torfowym.

Kategoria ruchu: KR5.

Rok remontu: 1997.

Po pierwszym roku eksploatacji nawierzchnia uległa ciężkiej degradacji (rejestr uszkodzeń na kartach w załączniku 1.

Przyczyną szybkiego uszkodzenia nawierzchni było brak zespolenia warstw asfaltowych między które wbudowano geokompozyt. Odspoił się on od warstwy ścieralnej lub od warstwy wiążącej. Drugą przyczyną był niestabilny nasyp. W rezultacie powodowało to duże ugięcia konstrukcji nawierzchni pod płytą FWD średnio 1,42 mm na jednym pasie i średnio 1,38 mm na drugim pasie. Największe pojedyncze wyniki wynoszą odpowiednio 2,01 i 1,97 mm. Wartości te są około 2,5-krotnie większe od ugięcia zmierzonego w ten sam sposób na innych drogach, których nośność była dobra.

Przykład ten wskazuje, że zainstalowanie geosyntetyku między warstwami ścieralną i wiążącą i przy braku dobrego jego złączenia z tymi warstwami nie tylko nie wzmocniło konstrukcji nawierzchni, ale przyczyniło się nawet do przyspieszonego zniszczenia (już po rocznej eksploatacji) warstwy ścieralnej.

8) Odcinki na DK 94, między miejscowościami Modlnica i Biały Kościół.

Odcinki są opisane w sprawozdaniu z I etapu niniejszego tematu. Dodatkowe informacje o tych odcinkach są następujące:

a) Data remontu nawierzchni: 2000 r.

b) Przekrój jezdni: $7,0 + 2 \times 2,0$ m (pobocza asfaltowe) + $2 \times (0,8 \div 1,5)$ m (pobocza ziemne),

c) Lokalizacja odcinków:

- odcinek A: 321,700 do 322,400,
- odcinek B: 322,900 do 323,600,
- odcinek C; 325,300 do 326,000.

d) Technologia remontu (wg założeń projektowych):

- frezowanie starej, skoleinowanej nawierzchni na głębokość $5,0 \div 7,0$ cm i $15,0$ cm,
- skropienie emulsją asfaltową szybkorozpadową w ilości $0,8$ kg/m²,
- ułożenie warstwy wiążącej z BA 0/16 lub 0/25 mm, w miejscach frezowania głębokiego,
- ułożenie warstwy wyrównawczej z BA 0/12,8 mm w miejscach frezowania płytkiego,
- skropienie emulsją asfaltową szybkorozpadową warstwy wiążącej lub wyrównawczej w ilości $1,5$ kg/m² pod geosyntetyk (na poboczach i na jezdni, z zakładką $1,0$ m na jezdni) i ułożenie go,

- skropienie emulsją asfaltową szybkorozpadową warstwy wiążącej lub wyrównawczej w ilości $0,4 \text{ kg/m}^2$ na jezdni na obszarze 2,5 m po obu stronach osi (obszar bez geosyntetyku),
  - ułożenie warstwy ścieralnej z BA 0/12,8 mm, o grubości 5,0 cm, na całym przekroju (jezdni i pobocza).
- e) Średnia grubość wszystkich warstw asfaltowych na jezdni:
- odcinek A – 30,0 cm,
  - odcinek B – 28,0 cm,
  - odcinek C – 30,0 cm.
- f) Rodzaj geosyntetyku:
- odcinek A: geokompozyt Polyfelt PGM-G100,
  - odcinek B: geowłóknina Polyfelt PGM 14,
  - odcinek C: geowłóknina Polyfelt PGM-14 (na krótkim pododcinku tego odcinka geokompozyt PGM - G100).
- g) Właściwości geosyntetyków:
- wytrzymałość na rozciąganie geokompozytu PGM-G100: 100 kN/m,
  - wytrzymałość na rozciąganie geowłókniny PGM 14: 8,5 kN/m,
  - wydłużenie przy zerwaniu PGM-G100 - 3 %,
  - wydłużenie przy zerwaniu PGM 14 - 80 %.
- h) Ciągi pomiarowe aparatem FWD:
- 1,0 m od osi (obszar jezdni bez geosyntetyku),
  - 2,5 m od krawędzi nawierzchni tj. 3,0 m od osi (obszar jezdni z geosyntetykiem).
- i) Stan nawierzchni
- Rejestr uszkodzeń nawierzchni odcinków przedstawiono na kartach w załączniku 1 (stan po 2 latach eksploatacji). Na obszarach z geosyntetykiem w większości wyciętych próbek warstwa ścieralna nie była zespolona z warstwą wyrównawczo-wiążącą.
- Połączenie warstwy wyrównawczej lub wiążącej ze starym podłożem asfaltowym było dobre (naprężenie ścinające wyniosło od 1,2 do 1,4 MPa).
- Pomiary ugięć i stan nawierzchni odcinków na DK 94 wskazują, że główną przyczyną uszkodzeń warstwy ścieralnej na obszarach z geosyntetykiem nie są raczej większe ugięcia w porównaniu do obszarów bez geosyntetyku (patrz poz.5 p.5 w sprawozdaniu z I etapu tego tematu lecz jest to brak lub osłabienie połączenia między

warstwami między które został zainstalowany geosyntetyk. Na obu obszarach ugięcia są na tyle małe, że nie powinny być przyczyną uszkodzeń nawierzchni, o czym świadczy fakt, że na obszarach bez geosyntetyku uszkodzenia nie wystąpiły, zaś różnice między ugięciami na obszarach z i bez geosyntetyku są niewielkie.

4.2 Podsumowanie spostrzeżeń z obserwacji odcinków na których zastosowano geosyntetyki w warstwach asfaltowych

Przedmiotem obserwacji było 14 odcinków na 11 drogach i ulicach. Tylko w 2 przypadkach (ul. Kowalska we Wrocławiu po 3 sezonach zimowych i ul. Marszałkowska w Warszawie po 2 sezonach zimowych) stwierdzono dobry, bez żadnych uszkodzeń stan nawierzchni z wbudowanym geosyntetykiem. W tych 2 przypadkach geosyntetyki (geosiatki stalowa i szklana) zostały wbudowane pod warstwą wiążącą. W przypadku jednego odcinka (DK 8 – Bardo) z geosiatką stalową pod warstwą wiążącą nie można jednoznacznie stwierdzić co jest przyczyną jego uszkodzeń, ale jest to prawdopodobnie słabe lub brak związania warstw. Inne przykłady z zastosowaniem geosyntetyków między warstwami wiążącą i ścieralną są zdecydowanie negatywne już po 1 sezonie zimowym, zwłaszcza jeżeli były to geowłókniny lub geokompozyty (siatka + włóknina), Materiały te wymagają stosunkowo dużo lepiszcza modyfikowanego do ich pełnego nasycenia. Jest to trudno osiągnąć i być może mogło to być główną przyczyną niepowodzeń w tych przypadkach. Z drugiej strony nadmiar lepiszcza między warstwami powoduje spadek naprężenia ścinającego między nimi i w efekcie osłabienie całego pakietu warstw asfaltowych. Innymi słowy zysk z zastosowania zbrojenia geosyntetykiem jest pomniejszony z powodu osłabienia zespolenia warstw. Pomiary ugięć sprężystych belką Benlemana i aparatem FWD wykazały wzrost tych ugięć na odcinkach lub obszarach z geosyntetykiem, w porównaniu do odcinków referencyjnych.

Geosiatka szklana ułożona pod warstwą wiążącą nie zapobiegła powstaniu spękań odbitych od podbudowy sztywnej starej nawierzchni z betonu cementowego.

Geosiatki z surowca syntetycznego (materiału plastycznego) również temu nie zapobiegły (po 6 sezonach zimowych). Ogólnie można stwierdzić, że w większości obserwowanych przypadków, instalowanie geosyntetyków było nieprawidłowe (w górnej części konstrukcji nawierzchni, za mała ilość lub nieodpowiedni rodzaj lepiszcza, nieodpowiedni rodzaj geosyntetyków). Wystąpiła niespójność między celem stosowania geosyntetyku a wyborem właściwego wyrobu i technologią jego wbudowania.

4.3 Główne przyczyny dotychczasowych niepowodzeń w stosowaniu geosyntetyków do warstw asfaltowych

Stosowanie geosyntetyków w warstwach asfaltowych staje się stopniowo coraz częstszym rozwiązaniem konstrukcyjnym ale nadal nie ma charakteru powszechnego.

Dotychczasowe stosowanie geosyntetyków w warstwach asfaltowych nadal jest raczej na zasadzie prób niż rutynowych rozwiązań. Wynika to nie tylko z braku odpowiednich przepisów technicznych (aczkolwiek ogólne zalecenia dotyczące miejscowego ich stosowania do naprawy spękań odbitych są zawarte w Katalogu Wzmocnień i Remontów Nawierzchni z 2001 r.) co raczej ze znacznych kosztów i komplikacji techniczno-organizacyjnych związanych z instalowaniem tych wyrobów.

Doświadczenia ze stosowania w kraju geosyntetyków do warstw asfaltowych są zróżnicowane. Główne powody negatywnych wyników są następujące:

- zła ocena celu zastosowania geosyntetyku,
- błędy projektowe,
- błędy wykonawcze,
- posłuch dla złego doradztwa dostawców tych wyrobów,
- kierowanie się źle pojętą oszczędnością.

Klimat w Polsce różni się zasadniczo od klimatu w Europie zachodniej. Nasz klimat charakteryzuje przede wszystkim długie okresy mrozów w sezonie zimowym przedzielone okresami odwilży. Mają one największy wpływ na zachowanie się nawierzchni asfaltowej, zarówno z jak i bez geosyntetyku. Dlatego to co sprawdziło się w krajach Europy Zachodniej nie musi się sprawdzić w warunkach naszego kraju. Dotyczy to zarówno rodzaju stosowanego geosyntetyku i sposobu jego zainstalowania. Ta ostatnia sprawa wymaga podkreślenia, gdyż dotyczy to zarówno między które warstwy powinien być on umiejscowiony, jak i sposobu zespolenia z nimi. Liczne przykłady dowodzą, że nie zastosowanie się do pewnych reguł w tym zakresie może doprowadzić wręcz do pogorszenia trwałości nawierzchni asfaltowej.

5 Wyniki badań i ich analiza

5.1 Połączenie warstw z geosyntetykiem

Wyniki ścinania połączeń między warstwami zestawiono w tablicach 6 (ul. Kowalska we Wrocławiu), 7 (odcinki A i B na DK nr 8 w m. Bardo) i 8 (odcinki A, B, C na DK nr 94; Modlnica – Biały Kościół).

Tablica 6 Wyniki pomiarów naprężenia ścinającego między warstwami, oznaczonego na próbkach wyciętych z nawierzchni ul. Kowalskiej we Wrocławiu [MPa]

Położenie warstw	Nr próbki					Wynik średni
	1	2	3	4	5	
Ścieralna / wiążąca	2,4	2,1	2,1	1,8	2,6	2,2
wiążąca / siatka stalowa Bitufor / pierwsza warstwa poniżej siatki	0,9	1,4	0,9	0,7	1,1	1,0
pierwsza warstwa poniżej siatki / druga warstwa poniżej siatki	2,2	1,0	1,7	0	1,3	1,2

Tablica 7 Wyniki pomiarów naprężenia ścinającego między warstwami, oznaczonego na próbkach wyciętych z nawierzchni DK nr 8 (odcinki A i B w m. Bardo [MPa])

Położenie warstw	Odcinek A			Odcinek B			Wynik śr. dla pr. II i V
	I	II	III	IV	V	VI	
ścieralna / wiążąca	0	1,8	0	0	1,4	0	1,6
wiążąca / siatka stalowa Bitufor / pierwsza warstwa poniżej siatki	1,1	0,7	0,6	0,6	1,0	1,0	0,85
pierwsza warstwa poniżej siatki / druga warstwa poniżej siatki	0	0	0	0	0	0	0

Tablica 8 Średnie wyniki pomiarów naprężenia ścinającego między warstwami, oznaczonego na próbkach wyciętych z nawierzchni DK nr 94 (odcinka A, B, C) [MPa]

Położenie warstw	Obszar jezdni bez geosyntetyku (1,0 m od osi)	Obszar jezdni z geosyntetykiem (2,5 m od osi)
ścieralna / wyrównawcza	1,9	-
ścieralna / geosyntetyk / wyrównawcza	-	brak połączenia – 0
wyrównawcza / stara nawierzchnia	1,9	1,3
warstwy w starej nawierzchni	połączone	połączone

Wyniki pomiarów naprężenia ścinającego między warstwami (tablica 6, 7 i 8) wskazują, że zainstalowanie między nimi geosyntetyku osłabia ich zespolenie; w przypadku siatki stalowej Bitufor, która jest zespolona w warstwie slurry seal osłabienie tego połączenia jest średnio 2-krotne (tablica 6 i 7). Skrajnym przypadkiem wadliwego sposobu zainstalowania geosyntetyków są przykłady odcinków na DK 94 z geowłókniną Polyfelt – tablica 8, odcinka na DK nr 74 z geosiatką Tensar AR-G – poz. 9 w p. 3.1, DK nr 31 Pabianice-Konstantynów i ul. Akademickiej. Umiejętności w Bielsku-Białej z geowłókniną – poz. 5. w p. 3.1 oraz ul.

Waryńskiego w Warszawie z geosiatką Hatelit – poz. 7 w p. 4.1. Wbudowanie geosyntetyków na tych odcinkach między warstwami ścieralną a wiążącą spowodowało przyspieszoną degradację warstwy ścieralnej (już po roku eksploatacji na skutek osłabienia połączenia tych warstw) tym bardziej, że warstwa ta była na tych odcinkach wykonana z BA z asfaltem niemodyfikowanym.

Wyniki badań laboratoryjnych zespolenia warstw wykonane w Politechnice Krakowskiej potwierdzają, że wprowadzenie geowłókniny między warstwy zawsze osłabia ich zespolenie (rys. 6). Należy zauważyć, że geosyntetyk wprowadzony między warstwy ścieralną a wiążącą nie wzmacnia konstrukcji nawierzchni, gdyż nie pracuje na rozciąganie. Jeżeli będzie zastosowana wystarczająco duża ilość lepiszcza do jego przyklejenia zmniejszy się co najwyżej przenikanie wody w głąb konstrukcji, ale to można osiągnąć również innymi, znacznie tańszymi zabiegami powierzchniowymi na warstwie ścieralnej, zwłaszcza z zastosowaniem asfaltów modyfikowanych polimerami.

5.2 Ugięcia

5.2.1 Pomiar ugięć belką Benkelmana

Wiarygodnym przykładem wpływu zastosowania geosyntetyku między warstwami asfaltowymi (pod warstwą wiążącą) na ich ugięcie sprężyste pod obciążeniem statycznym jest nawierzchnia na ulicy Kowalskiej we Wrocławiu (od ul. Tczewskiej do u. Ceglanej), gdyż po jej remoncie nie wystąpiły na niej uszkodzenia i wszystkie warstwy były zespolone, nie ma więc negatywnego wpływu zaistniałych już uszkodzeń na wynik badania. Przed remontem średnie ugięcie na obu pasach ruchu wynosiło 0,88 mm. Po remoncie ugięcie to było następujące:

- pas prawy w kierunku Oławy, ugięcie średnie blisko osi 0,136 mm (obszar bez geosiatki),
- pas prawy w kierunku Oławy, ugięcie średnie w śladzie kół 0,137 mm (obszar z geosiatką stalową Bitufor),
- pas lewy w kierunku Oławy, ugięcie średnie blisko osi 0,151 mm (obszar bez geosiatki),
- pas lewy w kierunku Oławy, ugięcie średnie w śladzie kół 0,120 mm (obszar z geosiatką stalową Bitufor).

Wyniki te świadczą, na podstawie standardowej metody pomiaru, że nie uzyskano istotnej poprawy ugięć po remoncie na obszarach z geosiatką, w porównaniu z ugięciami na obszarach bez geosiatki (korpus drogowy ma głębokie rowy, konstrukcja jest jednorodna w przekroju poprzecznym). Sytuacja być może byłaby inna gdyby geosiatkę posadowiono jeszcze głębiej,

aby znalazła się zdecydowanie w strefie rozciągania warstw asfaltowych. Należy podkreślić jednak, że remont z zastosowaniem geosiatki okazałby się wówczas znacznie droższy niż bez niej.

Trend wyników pomiarów ugięć sprężystych belką Benkelmana (poz. 5 w p. 5 sprawozdania z I etapu tematu TN221) został potwierdzony wynikami pomiarów ugięć sprężystych aparatem FWD, co ilustruje poniższe zestawienie ugięć pod płytą nawierzchni odcinków na DK 94 (wyniki średnie):

a) odcinek A

- 0,102 mm na obszarze jezdni bliżej osi (bez geosyntetyku),
- 0,140 mm na obszarze bliżej poboczy (z geosyntetykiem),

b) odcinek B

- 0,129 mm na obszarze jezdni bliżej osi (bez geosyntetyku),
- 0,176 mm na obszarze jezdni bliżej poboczy (z geosyntetykiem),

c) odcinek C

- 0,144 mm na obszarze jezdni bliżej osi (bez geosyntetyku),
- 0,221 mm na obszarze jezdni (z geosyntetykiem).

Ugięcia na poboczach są przeciętnie $2 \div 2,5$ krotnie większe od ugięć nawierzchni jezdni z geosyntetykiem na tej drodze.

Powyższe zestawienie potwierdza również, że na odcinku A z geokompozytem ugięcia te są nieco mniejsze niż na odcinkach B i C z geowłókniną.

Wyniki te wskazują ponadto, że rodzaj zastosowanego geosyntetyku i sposób jego wbudowania w nawierzchnię (między warstwami ścieralną a wyrównawczą na obszarze jezdni bliżej poboczy) spowodował pogorszenie stanu tej części jezdni, w porównaniu do obszaru jezdni bliżej osi; tj. bez geosyntetyku. Rejestr uszkodzeń (Załącznik 1) wskazuje, że zabieg ten nie zapobiegł powstaniu licznych uszkodzeń na połączeniu jezdni z poboczami, ani na samych poboczach.

Podobny obraz ugięć nawierzchni z i bez geosiatki ilustrują wyniki pomiarów aparatem FWD nawierzchni na odcinku ul. Kowalskiej we Wrocławiu (od ul. Tczewskiej do ul. Cegalanej) oraz na odcinkach na DK 8 (za m. Bordo) (tablica 9).

Tablica 9 Wyniki obliczeń różnicy Δ rzędnych d_1 i d_4 czaszy ugięć na podstawie pomiarów FWD, μm

Nazwa odcinka (drogi)	Ugięcie d_1		Ugięcie (d_1-d_4)	
	wartość średnia	odchylenie standardowe	wartość średnia	odchylenie standardowe
<u>Ul. Kowalska we Wrocławiu</u>				
a) obszar z geosiatką stalową				
– od ul. Ceglanej do Tczewskiej (prawy ślad)	289	6,3	169	4,7
– od ul. Tczewskiej do Ceglanej (prawy ślad)	301	6,1	165	4,8
b) obszar bez geosiatki stalowej				
– od ul. Ceglanej do Tczewskiej (lewy ślad)	288	6,17	181	4,8
– od ul. Tczewskiej do Ceglanej (lewy ślad)	255	4,62	146	3,6
<u>DK 8 (za miejscowością Bardo)</u>				
a) odcinki z geosiatką stalową				
– km 43,490÷44,085 (B)				
• koleina zewnętrzna	282	19,7	188	17,4
• między koleinami	219	14,3	137	11,8
– km 44,560÷44,650 (C)				
• koleina zewnętrzna	378	33,6	276	33,6
• między koleinami	321	27,7	224	27,0
– km 44,990÷45,440 (A)				
• koleina zewnętrzna	509	15,6	363	15,2
• między koleinami	354	16,4	223	14,6
– km 45,440÷45,590 (D)				
• koleina zewnętrzna	294	39,0	200	31,8
• między koleinami	225	37,1	140	28,6
b) odcinki bez geosiatki stalowej				
– km 43,230÷43,490				
• koleina zewnętrzna	161	16,3	86	11,2
• między koleinami	107	8,4	49	4,2
– km 44,085÷44,560				
• koleina zewnętrzna	313	23,8	240	22,1
• między koleinami	225	12,5	154	11,0
– km 44,650÷44,990				
• koleina zewnętrzna	203	14,6	120	10,4
• między koleinami	171	8,8	94	6,7
– km 45,590÷45,690				
• koleina zewnętrzna	55	9,6	22	2,9
• między koleinami	53	8,6	21	2,2

Na odcinkach tych została wbudowana geosiatka stalowa Bitufor pod warstwą wiążącą. Porównanie wyników pomiarów ugięć na tych odcinkach jest dość wiarygodne, gdyż ich stan jest bardzo dobry (ul. Kowalska) lub w miarę dobry (pomiar między koleinami na DK nr 8). Stan nawierzchni w koleinie zewnętrznej (prawej) na DK nr 8 jest słaby, o czym świadczą duże wartości odchylenia standardowego dla ugięcia pod płytą d_1 oraz rejestr uszkodzeń w załączniku 1.

Wyniki w tablicy 9 wskazują, że w przypadku ul. Kowalskiej wartości średniego ugięcia nawierzchni pod płytą d_1 na obszarach z geosiatką stalową i bez tej geosiatki są na jednym pasie takie same (wynoszą odpowiednio 289 μm i 288 μm), zaś na drugim pasie są na obszarze z geosiatką znacznie większe niż na obszarze bez geosiatki, gdyż wynoszą odpowiednio 301 μm i 255 μm , co oznacza różnicę 18 % na niekorzyść obszaru z geosiatką.

Jeszcze większe różnice w wynikach ugięć nawierzchni pod płytą d_1 na obszarach z i bez geosiatki stalowej występują na odcinkach na DK nr 8. Średnie ugięcie nawierzchni z geosiatką stalową pod warstwą wiążącą wynosi między koleinami 280 μm , zaś konstrukcji porównawczej bez geosiatki połowę mniej, tj. 139 μm . W przypadku pomiarów ugięć d_1 w koleinie są one większe i średnio ugięcia te wynoszą 365 μm (z geosiatką) i 183 μm (bez geosiatki), czyli różnica ta również wynosi 100 %, na niekorzyść konstrukcji z geosiatką.

W celu stwierdzenia czy zastosowanie geosiatki powoduje zwiększenie promienia krzywizny czasy ugięć, w porównaniu do konstrukcji bez geosiatki obliczono różnicę między ugięciami pod płytą d_1 i pod czwartym czujnikiem (geofonem) d_4 , znajdującym się w odległości 90 cm od środka płyty, następnie wartości tej różnicy (Δ_z – obszary z geosiatką i Δ_b – obszary bez geosiatki) porównano ze sobą dla przypadków o zbliżonej wartości ugięcia d_1^z (z geosiatką) i d_1^b (bez geosiatki). Otrzymano następujące wyniki:

a) ul. Kowalska we Wrocławiu

- dla $d_1^z = 289 \mu\text{m} \rightarrow \Delta_z = 169 \mu\text{m}$ (z geosiatką stalową),
- dla $d_1^b = 288 \mu\text{m} \rightarrow \Delta_b = 181 \mu\text{m}$ (bez geosiatki stalowej).

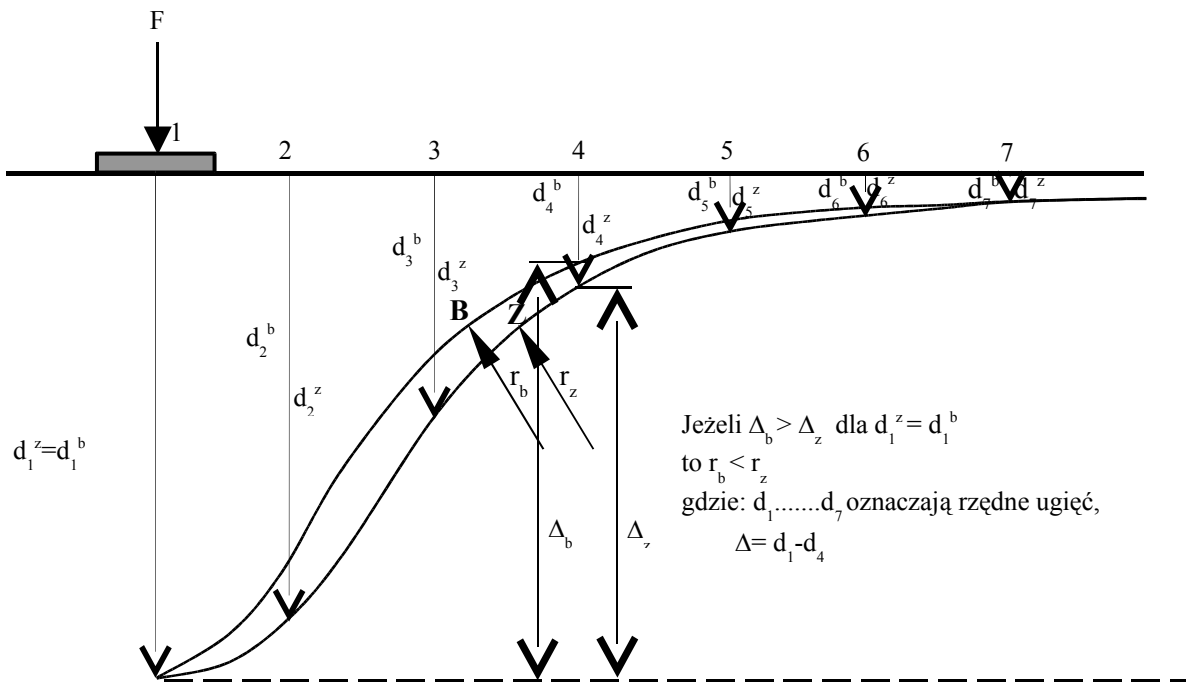
b) DK nr 8 (m. Bardo)

- dla $d_1^z = 219 \mu\text{m} \rightarrow \Delta_z = 137 \mu\text{m}$ (z geosiatką stalową),
- dla $d_1^b = 225 \mu\text{m} \rightarrow \Delta_b = 154 \mu\text{m}$ (bez geosiatki stalowej).

c) ul. Kowalska i DK nr 8

- dla $d_1^z = 301 \mu\text{m}$ (ul. Kowalska) $\rightarrow \Delta_z = 165 \mu\text{m}$ (z geosiatką stalową),
- dla $d_1^b = 313 \mu\text{m}$ (DK nr 8) $\rightarrow \Delta_b = 240 \mu\text{m}$ (bez geosiatki stalowej).

Powyższe wyniki oznaczają, że promień krzywizny czaszy ugięć nawierzchni wzmocnionej geosiatką stalową jest korzystnie większy od promienia krzywizny czaszy ugięć nawierzchni bez geosiatki stalowej, zgodnie z graficzną interpretacją jak na rysunku 7.

Rys.7 Hipotetyczne krzywizny czaszy ugięć w badaniu FWD dla nawierzchni z geosiatką (krzywa Z) i bez geosiatki (krzywa B).

Większy promień krzywizny czaszy ugięć przekłada się na większą odporność nawierzchni na powstawanie pęknięć zmęczeniowych. Niestety jednak, jak wskazują wyniki w tabelicy 9 ugięcia pod płytą d_1 nawierzchni z geosyntetykiem są z reguły większe od takich ugięć, lecz dotyczących nawierzchni bez geosyntetyku, co zmniejsza korzystny wpływ większego promienia krzywizny czaszy ugięć na trwałość nawierzchni.

5.3 Trwałość nawierzchni

1) Odcinek B na DK nr 94, od km 322+900 do 323+600

Remont nawierzchni wykonano w 2000 r. Polagał on na częściowym sfrezowaniu starej nawierzchni (głównie kolein), ułożeniu warstwy wyrównawczej lub miejscami warstw wyrównawczej i wiążącej z BA 0/12,8 mm, na ułożeniu geowłókniny PGM14 Polyfelt na skropionym emulsją asfaltową podłożu oraz ułożeniu warstwy ścieralnej z BA 0/12,8 mm, o grubości 5,0 mm. Geowłóknina nie została ułożona na całej powierzchni jezdni, a tylko w śladzie przejazdu prawych kół samochodów, tj. w odległości 2,5 m od osi jezdni. W celu porównania nośności nawierzchni jezdni na obszarach z geowłókniną i bez geowłókniny pomiary ugięć aparatem FWD wykonano w odległości 3,0 m od osi jezdni (przejazd II) i 1,0 m od osi (przejazd III bez geowłókniny). Wytrzymałość na rozciąganie geowłókniny PGM14 wynosi $8,5 \text{ kN/m}^2$, a wydłużenie 80 %. Na obszarze jezdni z geowłókniną (prawy ślad kół) liczne uszkodzenia w postaci spękań pojawiły się już po 1 roku (patrz rejestr uszkodzeń na kartach od 24 do 30 w załączniku 1). Na obszarze bez geowłókniny uszkodzenia były znikome. Stan nawierzchni na pasie prawym i lewym był podobny. Na obszarze bez geowłókniny warstwa ścieralna była zespolona z warstwą wiążącą i wiążąca ze starym podłożem asfaltowym (średnio $\tau = 2,0 \text{ MPa}$). Na obszarze z geowłókniną między warstwami ścieralną i wiążącą nie było zespolenia. Kategoria ruchu na tej drodze jest KR5.

Wyniki obliczeń modułów sztywności i sprężystość warstw konstrukcyjnych nawierzchni odcinka B na DK nr 94, na podstawie pomiarów ugięć aparatem FWD zestawiono w tabelicy 10, natomiast wyniki obliczeń trwałości zmęczeniowej w tabelicy 11.

Tablica 10 Zestawienie zbiorcze wyników obliczeń modułów sztywności, sprężystości warstw konstrukcyjnych nawierzchni DK nr 94, [MPa]

Pas jezdni odcinka	II ciąg pomiarowy 3,0 m od osi jezdni (z geowłókniną)				III ciąg pomiarowy 1,0 m od osi jezdni (bez geowłókniny)			
	E ₁	E ₂	E ₃	E ₄	E ₁	E ₂	E ₃	E ₄
prawy	1530	596	308	149	9300	451	233	187
lewy	1720	462	239	149	7740	395	204	183
średnio nawierzchnia jezdni	1625	529	274	149	8520	423	218	185

E₁ - moduł sztywności warstw asfaltowych, przeliczony do temperatury równoważnej 10°C,

E₂ - moduł sprężystości warstwy z kruszywa wapiennego,

E₃ - moduł sprężystości warstwy piasku,

E₄ - moduł sprężystości podłoża gruntowego.

Tablica 11 Trwałość zmęczeniowa nawierzchni odcinka B na DK nr 94, mln osi 100 kN

Pas jezdni odcinka	II ciąg pomiarowy 3,0 m od osi jezdni (z geowłókniną)		III ciąg pomiarowy 1,0 m od osi jezdni (bez geowłókniny)	
	N _a	N _g	N _a	N _g
prawy	8,9	>50	26,2	>50
lewy	4,2	>50	16,5	>50
średnio powierzchnia jezdni	6,5	>50	21,3	>50

N_a - trwałość zmęczeniowa warstw asfaltowych (wg kryterium Instytutu Asfaltowego USA),

N_g - trwałość zmęczeniowa podłoża gruntowego i podbudowy niezwiązanej.

Wyniki w tablicy 10 wskazują, że moduł sztywności pakietu warstw asfaltowych E₁ na obszarze z geowłókniną (II ciąg pomiarowy) jest kilkakrotnie mniejszy od analogicznego modułu pakietu warstw asfaltowych na obszarze bez geowłókniny (III ciąg pomiarowy), podczas gdy moduły sprężystości E₂, E₃, i E₄ pozostałych warstw są o podobnych wartościach. Podobną różnicę można zaobserwować w trwałości zmęczeniowej między obszarami nawierzchni z i bez geowłókniny (tablica 11). Z tablicy 11 wynika, że decydujący kryterium o trwałości zmęczeniowej w obu przypadkach jest zmęczenie warstw asfaltowych a nie podbudowy i podłoża gruntowego.

Wyników badań tego odcinka (do których należy zaliczyć również rejestr uszkodzeń) wskazują, że niewłaściwy wybór rodzaju geosyntetyku (geowłóknina o dużym wydłużeniu) niewłaściwe umiejscowienie go w konstrukcji nawierzchni (bezpośrednio pod warstwą ścieralną gdzie nie ma strefy ściskania) i brak jego zespolenia z sąsiednimi warstwami (niedobór lepiszcza spowodował brak współpracy warstw) przyczyniły się do przedwczesnego powstania uszkodzeń na obszarze gdzie on został zainstalowany. Duże różnice między parametrami trwałościowymi obszarów z i bez geowłókniny wynikają również z faktu, że obszar z geowłókniną jest poważnie uszkodzony. Różnice te na pewno byłyby mniejsze gdyby pomiary ugięć aparatem FWD byłyby wykonane wkrótce po remoncie, lecz wówczas ocena obszaru z geowłókniną byłaby zbyt optymistyczna, a wtedy już prosta droga do wyciągnięcia błędnego wniosku o przydatności takiego zastosowania geowłókniny, jako materiału zbrojącego warstwy asfaltowe. Jeżeliby natomiast chodziło o uszczelnienie konstrukcji nawierzchni to są oczywiście metody znacznie tańsze, nie wymagające stosowania geosyntetyków. Wcześniejsze badania (temat TN-225) dowiodły, że nadmiar lepiszcza do połączenia warstw, a pełne nasycenie geowłókniny do dobrego jej zespolenia z sąsiednimi warstwami wymaga tego nadmiaru osłabia to połączenie i wpływa negatywnie na trwałość konstrukcji nawierzchni.

2) Odcinek na DK nr 78, km 55+000 do 56+300

Ze względu na duże zniszczenia nawierzchni (patrz załącznik 1) oraz znaczną zmienność czaszy ugięć pomierzonej ugięciomierzem FWD moduły sprężystości poszczególnych warstw obliczono na podstawie uśrednionej czaszy ugięć. Obliczone moduły, przyjęte wartości współczynnika Poissona oraz grubości warstw do wyznaczenia trwałości zmęczeniowej konstrukcji zestawiono poniżej.

Kierunek Szczekociny:

- warstwa asfaltowa $E_1 = 798 \text{ MPa}$, $\nu = 0,30$, $h = 23,5 \text{ cm}$,
- warstwa tłucznia $E_2 = 592 \text{ MPa}$, $\nu = 0,30$, $h = 18,0 \text{ cm}$,
- podłoże gruntowe $E_3 = 23 \text{ MPa}$, $\nu = 30$.

Kierunek Goleniowy

- warstwa asfaltowa $E_1 = 794 \text{ MPa}$, $\nu = 0,30$, $h = 23,5 \text{ cm}$,
- warstwa tłucznia $E_2 = 725 \text{ MPa}$, $\nu = 0,30$, $h = 18,0 \text{ cm}$,
- podłoże gruntowe $E_3 = 23 \text{ MPa}$, $\nu = 30$.

Wyniki obliczeń trwałości zmęczeniowej nawierzchni są następujące:

Kierunek Szczekociny

- kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych $N_a = 650 \text{ tys. osi } 100 \text{ kN}$,

- kryterium deformacji podłoża gruntowego $N_g = 14,5$ tys. osi 100 kN.

Kierunek Goleniowy

- kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych $N_a = 878$ tys. osi 100 kN,

- kryterium deformacji podłoża gruntowego $N_g = 20,3$ tys. osi 100 kN.

Wyniki te wskazują, że czynnikiem decydującym o trwałości konstrukcji nawierzchni jest kryterium deformacji podłoża. Umieszczenie geokompozytu bezpośrednio pod warstwą ścieralną i brak jego zespolenia z sąsiednimi warstwami przyczyniło się do powstania uszkodzeń nowej warstwy ścieralnej. Pozostała trwałość zmęczeniowa. Na tej nawierzchni jest szczątkowa.

3) Pobocze prawe na DK nr 2 w km 147 + 550 do 148+000

Na podstawie danych pomiarowych zestawionych w tablicy 13 obliczono parametry trwałości zmęczeniowej nawierzchni z geosiatką szklaną ułożoną pod warstwą ścieralną (2 odcinki) i nawierzchni bez geosiatki (odcinek referencyjny). Wyniki w tablicy 12 wskazują, że moduł sztywności E1 warstw asfaltowych (ścieralnej i wiążącej) na obu odcinkach wzmocnionych geosiatkami szklanymi Roadtex 2303 i Rotaflex 833 SL jest średnio prawie 2-krotnie mniejszy od modułu sztywności E1 warstw asfaltowych na odcinku referencyjnym tj. bez geosiatki. Wyniki obliczeń tego modułu dla tych trzech odcinków przedkładają się zgodnie z tym samym trendem na wyniki obliczeń trwałości zmęczeniowej całej konstrukcji. Największą trwałością zmęczeniową charakteryzuje się odcinek referencyjny bez geosiatki. Na odcinku z geosiatką szklaną Rotaflex 833 SL wystąpiły dwa pęknięcia poprzeczne (odbite) przez całą szerokość jezdni i pobocza; jedno w km 147+893, drugie w km 147+943; odcinek z tą siatką kończy się w km 148+000.

**Tablica 12 Wyniki analizy trwałości zmęczeniowej nawierzchni
drogi DK nr 2, od km 147+550 do km 148+000**

Odcinek z siatką Roadtex 2303								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	707	490	351	232	148	95	61	43
odch. stand.	11	102	46	27	26	25	19	12
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
14790		591			81			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					1,8 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					0,4 mln osi 100 kN			

Odcinek referencyjny bez siatki								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	702	465	347	239	158	102	66	46
odch. stand.	10	103	71	44	30	22	17	12
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
21386		559			80			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					2,0 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					0,5 mln osi 100 kN			

Odcinek z siatką Rotaflex 833 SL								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	693	682	488	313	188	109	66	46
odch. stand.	10	162	101	47	21	14	12	10
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
9620		512			54			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					1,2 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					0,1 mln osi 100 kN			

**Tablica 13 Wyniki pomiarów ugięć nawierzchni pod obciążeniem dynamicznym
(badanie ugięciomierzem FWD), na odcinku DK nr 2
od km 147+550 do km 147+800**

Data badania: 21 września 2003 roku,
Temperatura warstw asfaltowych: 20°C.

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Odcinek z siatką Roadtex 2303								
147+550	676	1079	668	312	154	83	52	41
147+560	691	688	488	303	175	98	58	39
147+570	673	1152	721	359	166	74	42	37
147+580	677	1152	716	339	140	59	37	31
147+590	693	655	394	218	119	65	40	31
147+600	701	607	416	260	147	86	48	37
147+610	699	445	329	224	150	99	63	44
147+620	706	400	303	207	133	86	56	38
147+630	711	427	299	198	126	81	50	37
147+640	721	492	379	258	167	110	72	49
147+650	720	405	339	261	193	141	98	68
<u>Odcinek referencyjny bez siatki</u>								
147+660	717	384	288	208	145	99	67	49
147+670	709	338	276	235	179	123	91	66
147+680	700	515	382	261	173	117	80	61
147+690	704	390	323	252	189	142	100	72
147+700	706	339	266	202	144	104	71	52
147+710	709	437	325	231	152	103	68	46
147+720	718	302	252	187	137	89	61	45
147+730	716	456	326	214	130	73	43	31
147+740	720	254	178	118	74	48	33	23
147+750	702	480	355	242	146	90	58	37
147+760	700	601	442	285	175	110	68	48
147+770	694	522	381	243	146	84	51	37
147+780	698	574	404	265	158	97	59	42
147+790	704	477	344	220	138	78	42	30
147+800	723	322	234	153	98	64	41	32
147+810	694	474	354	249	172	112	74	51
147+820	701	418	314	223	164	113	77	56
147+830	696	498	369	260	180	123	81	57
147+840	693	418	332	247	176	119	79	53
147+850	696	570	442	310	208	136	88	58
147+860	693	528	394	271	183	118	74	50
147+870	690	540	393	263	170	104	64	44
147+880	691	555	392	254	159	94	54	35
147+890	690	576	426	271	145	95	59	41
147+900	694	648	476	322	210	127	74	46

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Odcinek z siatką Rotaflex 833 SL								
147+910	689	643	475	325	205	123	71	45
147+920	677	864	619	379	206	103	58	40
147+930	682	1006	688	388	204	103	55	38
147+940	695	548	398	262	158	92	55	37
147+950	688	699	484	312	184	105	59	38
147+960	690	717	517	343	220	140	92	69
147+970	695	734	493	297	173	100	63	47
147+980	701	601	456	301	190	116	74	53
147+990	702	540	395	264	163	97	59	41
148+000	712	466	359	257	174	114	74	51

4) Ul. Kowalska we Wrocławiu, odcinek od ul. Tczewskiej do ul. Ceglanej

Wyniki pomiarów ugięć sprężystych (aparatem FWD) nawierzchni na ul. Kowalskiej we Wrocławiu zestawiono w tabelicy 15, wyniki obliczeń parametrów trwałościowych zestawiono w tabelicy 14. Na tym odcinku geosiatka stalowa Bitufor została wbudowana pod warstwę wiążącą. Siatka ta została umocowana do starego podłoża asfaltowego mieszanką slurry seal, ułożoną w ilości $18 \div 20 \text{ kg/m}^2$. Na pasie od ul. Ceglanej do ul. Tczewskiej moduł sztywności E1 warstw asfaltowych na obszarze z geosiatką stalową jest większy o 17 % od modułu sztywności warstw asfaltowych na obszarze bez siatki. Również w tym samym stopniu trwałość zmęczeniowa obszaru nawierzchni z geosiatką stalową jest większa od trwałości zmęczeniowej obszaru nawierzchni bez geosiatki stalowej. Moduły sprężystości podbudowy i podłoża gruntowego są na obu obszarach podobne.

Na pasie od ul. Tczewskiej do ul. Ceglanej moduł sztywności E1 warstw asfaltowych na obszarze z geosiatką stalową jest tylko nieco większy od modułu sztywności warstw asfaltowych na obszarze bez geosiatki. Natomiast trwałość zmęczeniowa nawierzchni (warstw asfaltowych i podłoża) na obszarze z geosiatką stalową jest znacznie mniejsza od trwałości zmęczeniowej nawierzchni na obszarze bez geosiatki. Domniemaną przyczyną są większe wartości modułu sprężystości podbudowy i podłoża gruntowego obszaru bez geosiatki.

**Tablica 14 Wyniki analizy trwałości zmęczeniowej nawierzchni
ul. Kowalskiej we Wrocławiu**

Odcinek od ul Ceglanej do ul. Tczewskiej, prawy ślad – z geosiatką								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	696	289	228	166	120	86	62	47
odch. stand.	7	46	34	22	15	11	8	6
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
7493		1119			102			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					14,5 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					7,4 mln osi 100 kN			

Odcinek od ul Ceglanej do ul. Tczewskiej, lewy ślad – bez geosiatki								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	699	288	220	154	108	77	56	44
odch. stand.	5	45	33	21	14	10	7	6
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
6404		1034			113			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					12,4 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					6,3 mln osi 100 kN			

Odcinek od ul Tczewskiej do ul. Ceglanej, prawy ślad – z geosiatką								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	696	301	248	187	136	97	70	52
odch. stand.	5	45	33	21	15	11	8	6
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
10227		833			92			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					9,8 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					6,6 mln osi 100 kN			

Odcinek od ul Tczewskiej do ul. Ceglanej, lewy ślad – bez geosiatki								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	707	255	204	151	109	80	58	45
odch. stand.	6	34	25	18	12	9	7	5
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
9685		1143			117			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					16,9 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					13,7 mln osi 100 kN			

Tablica 15 Wyniki pomiarów ugięć na nawierzchni pod obciążeniem dynamicznym (badanie ugięciomierzem FWD), na ul. Kowalskiej we Wrocławiu na odcinku od ul. Tczewskiej do ul. Ceglanej

Data badania: 14 października 2002 rok,
Temperatura warstw asfaltowych: 9°C.

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Od Ceglanej do Tczewskiej, prawy ślad								
0+000	724	356	268	177	120	83	58	44
0+025	701	305	243	172	118	82	57	43
0+050	706	297	225	155	105	72	50	38
0+075	693	353	259	171	118	79	56	42
0+100	696	341	263	185	128	90	64	47
0+125	702	218	181	138	104	78	55	42
0+150	704	215	184	145	112	84	63	48
0+175	701	335	269	196	139	100	71	54
0+200	701	294	237	176	128	95	71	55
0+225	698	282	228	168	123	91	69	53
0+250	695	257	206	157	118	88	66	50
0+275	700	267	215	160	119	87	63	48
0+300	700	255	209	155	114	86	64	48
0+325	701	188	154	119	92	69	52	40
0+350	695	267	205	146	103	73	55	41
0+375	694	275	217	156	113	82	60	46
0+400	694	282	225	165	121	88	63	48
0+425	694	261	208	154	113	83	59	45
0+450	690	319	251	178	126	89	65	49
0+475	694	288	224	159	111	79	57	43
0+500	689	313	239	162	109	74	50	40
0+525	699	235	189	142	104	75	54	42
0+550	688	227	186	145	109	81	60	45
0+575	694	235	189	140	102	73	53	40
0+600	695	254	202	154	112	82	59	45
0+625	691	257	206	157	117	87	62	46
0+650	689	267	207	156	112	83	61	48
0+675	693	220	184	148	111	87	65	50
0+700	686	299	248	185	132	94	70	54
0+725	691	319	253	180	125	86	59	43
0+750	693	358	280	197	136	93	65	49
0+775	693	297	239	181	132	95	70	51
0+800	685	343	270	201	144	101	72	55
0+825	685	309	244	177	126	87	61	46
0+850	686	378	288	201	142	100	72	54
0+875	690	291	228	170	126	91	66	50
0+900	690	309	246	186	137	101	73	57
0+925	683	396	310	222	160	114	81	61
0+950	686	318	255	191	140	101	72	54
0+975	695	327	263	196	143	102	73	55
1+000	698	354	277	202	142	100	71	54
1+025	703	314	247	178	127	91	66	50

1+050	697	270	217	171	131	98	74	57
1+075	700	351	279	202	145	105	76	58
1+100	695	348	273	196	144	103	74	56
1+125	692	281	220	162	114	83	60	45
1+150	701	283	221	156	110	78	57	44
1+175	701	277	215	153	107	76	55	41
1+200	700	285	222	153	107	76	56	43
1+225	704	251	194	141	102	75	55	41
1+250	703	230	179	130	92	66	49	38
1+275	704	238	186	137	98	72	54	41
1+300	698	228	180	134	96	70	52	41
1+325	694	264	209	150	103	73	52	41
1+350	687	459	315	179	112	80	57	47
1+375	688	454	291	165	105	71	53	42
1+400	689	400	286	180	120	81	59	47
1+425	691	727	401	188	120	90	68	52
1+450	701	439	320	222	132	85	69	55
1+475	712	475	328	208	141	102	75	56
1+500	695	573	362	198	131	95	72	57
1+525	711	390	267	157	100	71	53	42
1+550	698	448	279	152	97	71	54	44
1+575	683	584	335	186	111	79	59	46
1+600	704	473	289	167	105	72	52	41
1+625	687	509	286	166	101	68	46	40
1+650	697	555	347	194	121	80	59	43
1+675	709	574	387	226	142	98	72	56
1+700	710	481	321	193	126	87	61	47
1+725	733	292	217	146	101	75	58	46

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Od Ceglanej do Tczewskiej, lewy ślad								
0+000	705	332	255	171	113	77	55	42
0+025	713	309	241	168	113	78	55	42
0+050	703	315	240	160	105	70	50	38
0+075	695	413	301	190	120	79	56	42
0+100	707	335	249	163	111	77	55	42
0+125	703	260	193	131	90	64	48	37
0+150	705	259	202	145	103	75	54	42
0+175	707	349	272	190	131	92	64	50
0+200	700	286	229	163	117	87	66	53
0+225	697	303	230	162	116	84	64	51
0+250	700	319	246	173	122	89	66	51
0+275	706	343	262	177	122	86	62	47
0+300	697	269	211	153	112	83	62	48
0+325	696	258	203	147	107	78	58	45
0+350	698	246	191	133	93	66	51	38
0+375	703	340	245	155	105	72	54	42
0+400	698	299	228	158	111	79	58	44
0+425	703	292	219	149	105	75	55	42
0+450	700	320	235	159	107	76	56	43
0+475	700	282	212	143	97	68	50	39

0+500	695	302	216	138	91	62	45	35
0+525	701	245	185	128	88	64	47	37
0+550	698	243	185	131	93	67	50	39
0+575	699	209	161	114	80	58	43	33
0+600	702	236	176	127	90	65	48	37
0+625	689	275	201	139	99	72	52	40
0+650	702	204	165	128	97	74	56	44
0+675	697	208	165	128	100	76	57	45
0+700	695	292	229	166	118	87	66	52
0+725	696	275	215	153	103	70	51	38
0+750	692	352	277	192	132	92	66	49
0+775	694	314	244	173	122	86	62	48
0+800	694	347	264	180	127	91	66	50
0+825	702	314	237	167	109	76	54	42
0+850	697	337	262	181	124	87	64	48
0+875	700	310	235	162	113	80	59	46
0+900	701	308	237	166	118	85	62	48
0+925	690	318	245	171	123	90	67	52
0+950	698	336	259	180	125	87	63	48
0+975	696	326	249	178	124	87	65	49
1+000	693	375	280	194	132	92	66	51
1+025	700	251	196	145	106	76	56	44
1+050	698	279	220	164	122	91	69	54
1+075	691	257	202	151	112	84	63	49
1+100	694	313	233	169	123	91	66	52
1+125	694	248	196	142	103	75	56	45
1+150	703	268	203	138	97	70	52	41
1+175	701	242	187	134	96	69	51	39
1+200	710	261	198	137	98	70	52	40
1+225	698	250	195	139	99	69	51	39
1+250	699	250	188	127	84	59	42	34
1+275	699	252	188	126	87	62	47	38
1+300	695	220	167	120	88	66	48	39
1+325	692	229	177	123	84	61	46	36
1+350	691	390	251	144	93	67	50	40
1+375	689	322	221	138	90	61	46	36
1+400	689	359	231	146	98	68	50	39
1+425	692	383	253	153	103	76	53	42
1+450	691	402	277	175	115	80	59	45
1+475	693	389	272	169	115	79	60	48
1+500	693	458	291	173	114	81	62	47
1+525	692	410	273	158	96	69	50	39
1+550	701	411	282	170	99	62	45	36
1+575	691	440	285	167	104	70	52	41
1+600	695	439	284	161	100	67	49	39
1+625	681	473	271	166	106	81	61	47
1+650	682	512	316	184	104	68	55	40
1+675	684	511	346	202	128	89	66	52
1+700	693	457	292	162	100	71	53	40
1+725	707	344	245	157	105	71	52	40

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Od Tczewskiej do Ceglanej, prawy ślad								
0+000	728	291	270	163	93	60	45	37
0+025	715	493	377	245	150	103	75	59
0+050	720	459	379	241	157	102	76	57
0+075	707	538	459	242	148	103	76	59
0+100	718	477	384	264	158	102	73	54
0+125	731	378	328	275	219	157	85	58
0+150	721	435	287	222	161	108	68	52
0+175	721	400	308	236	167	114	83	60
0+200	721	417	337	259	179	97	67	53
0+225	704	615	373	216	142	95	74	59
0+250	710	325	281	236	186	141	104	77
0+275	687	697	442	298	193	120	74	50
0+300	710	489	358	233	150	101	74	57
0+325	708	503	382	200	131	93	68	55
0+350	712	486	352	250	161	98	67	54
0+375	722	423	313	246	151	97	68	53
0+400	701	300	239	176	126	88	64	49
0+425	699	223	190	149	111	82	62	47
0+450	703	208	184	158	123	93	69	51
0+475	700	272	217	158	113	79	57	43
0+500	691	291	241	178	127	96	69	51
0+525	695	266	222	169	123	87	63	50
0+550	699	277	229	182	131	93	65	48
0+575	693	259	218	178	137	103	75	57
0+600	699	261	224	180	139	103	76	57
0+625	691	230	191	145	105	77	58	45
0+650	705	273	233	183	136	101	75	57
0+675	704	235	201	162	127	96	71	54
0+700	703	367	289	211	148	102	71	55
0+725	696	352	292	215	150	106	76	56
0+750	698	295	238	182	131	97	70	53
0+775	703	331	272	202	146	103	73	55
0+800	698	277	229	175	131	97	71	54
0+825	697	297	249	192	141	101	74	55
0+850	701	278	235	187	142	104	76	57
0+875	698	315	271	214	160	117	85	62
0+900	697	312	262	201	148	106	76	56
0+925	694	283	245	192	145	104	73	55
0+950	699	347	285	216	164	120	82	62
0+975	695	375	305	225	157	109	75	54
1+000	700	265	222	179	139	102	72	52
1+025	700	290	251	198	149	111	82	62
1+050	695	301	236	182	137	101	77	58
1+075	705	287	238	183	132	95	69	53
1+100	695	261	220	167	123	88	63	49
1+125	692	261	216	165	122	88	64	48
1+150	695	239	194	149	108	78	57	42
1+175	696	263	215	160	116	82	59	45
1+200	698	262	219	156	108	77	56	43
1+225	698	265	233	172	120	82	57	42
1+250	694	307	249	181	128	89	64	49
1+275	690	267	224	168	122	86	63	49

1+300	692	309	255	191	135	92	65	47
1+325	705	318	255	198	141	97	68	50
1+350	700	316	256	188	131	91	63	46
1+375	690	348	277	203	138	95	67	50
1+400	687	357	284	200	137	93	65	49
1+425	687	340	286	225	167	126	92	68
1+450	703	298	246	186	132	95	68	49
1+475	692	431	332	237	165	116	85	67
1+500	696	381	312	222	155	110	82	65
1+525	684	376	294	211	148	105	77	60
1+550	700	300	243	178	122	82	59	47
1+575	686	321	265	200	144	104	73	53
1+600	686	346	269	200	144	97	68	49
1+625	690	321	280	210	148	101	70	50
1+650	702	317	258	190	135	93	67	51
1+675	692	326	267	201	142	96	66	48
1+700	693	336	276	200	137	92	64	47
1+725	686	314	251	183	126	88	64	49

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Od Tczewskiej do Ceglanej, lewy ślad								
0+000	708	454	312	187	116	77	53	42
0+025	706	459	298	177	110	77	60	47
0+050	707	469	315	195	129	92	69	54
0+075	691	537	341	187	114	77	55	42
0+100	701	418	291	178	111	75	54	41
0+125	699	380	265	160	101	68	49	37
0+150	686	430	297	174	111	76	58	44
0+175	703	390	278	170	107	72	54	43
0+200	699	396	273	159	100	68	50	39
0+225	682	485	312	180	117	83	60	50
0+250	710	440	286	176	115	82	59	46
0+275	694	390	278	181	119	81	58	44
0+300	703	419	277	169	109	77	58	44
0+325	708	320	225	147	101	71	53	40
0+350	704	315	227	154	107	76	55	41
0+375	708	345	242	149	97	67	48	38
0+400	711	233	177	122	88	64	48	38
0+425	716	208	167	126	94	72	54	42
0+450	713	194	158	122	93	70	54	42
0+475	713	251	182	129	90	64	47	36
0+500	706	232	182	139	105	78	56	43
0+525	708	230	185	139	103	76	56	43
0+550	710	210	171	131	99	74	55	43
0+575	705	253	193	141	103	76	55	42
0+600	707	219	181	139	105	78	58	47
0+625	702	250	203	160	120	89	66	51
0+650	707	221	180	140	109	85	66	52
0+675	717	283	219	162	118	88	64	50
0+700	709	264	204	146	104	77	57	45
0+725	705	317	247	183	133	93	67	51

0+750	710	272	218	162	120	87	64	49
0+775	705	273	224	173	123	90	65	48
0+800	704	222	190	151	115	86	65	50
0+825	699	264	219	163	120	87	63	48
0+850	703	248	208	159	117	86	62	47
0+875	703	308	244	181	132	94	69	53
0+900	707	283	223	162	117	85	61	46
0+925	699	273	220	164	120	88	64	48
0+950	710	314	237	172	124	89	65	49
0+975	706	281	229	173	125	89	64	47
1+000	713	209	172	132	99	73	54	41
1+025	708	249	201	159	123	93	70	55
1+050	710	211	164	126	96	73	55	44
1+075	709	223	178	136	102	77	58	46
1+100	708	214	173	128	95	69	51	40
1+125	712	218	173	130	93	67	48	38
1+150	703	188	151	110	80	57	42	32
1+175	713	200	165	129	97	70	52	41
1+200	709	234	180	128	92	67	50	38
1+225	716	263	201	136	94	65	45	34
1+250	705	250	192	137	96	70	51	40
1+275	705	281	221	156	106	76	54	42
1+300	726	272	216	154	109	75	53	40
1+325	707	245	203	154	112	81	59	44
1+350	709	297	230	161	111	77	55	42
1+375	698	280	213	150	103	72	53	41
1+400	696	246	207	154	112	80	58	44
1+425	705	298	239	177	124	91	66	51
1+450	709	252	208	159	120	89	67	52
1+475	708	261	217	164	124	93	70	56
1+500	718	247	205	152	117	87	66	51
1+525	699	253	207	159	114	86	65	51
1+550	708	306	238	172	124	89	64	49
1+575	703	239	191	141	102	74	54	42
1+600	713	251	196	131	90	64	47	37
1+625	711	289	232	163	115	81	59	43
1+650	701	290	238	176	120	83	58	42
1+675	701	314	248	174	118	79	56	41
1+700	706	265	216	162	114	81	55	42
1+725	704	301	232	164	106	75	57	45

5) Odcinki na DK nr 8

Wyniki pomiarów ugięć sprężystych (ugięciomierzem FWD) nawierzchni na odcinkach na DK nr 8 zestawiono w tablicy 17, zaś wyniki obliczeń parametrów trwałościowych nawierzchni tych odcinków zestawiono w tablicy 16.

Na badanych odcinkach geosiatka stalowa Bitufor została wbudowana pod warstwą wiążącą i została przymocowana do starego podłoża asfaltowego mieszanką slurry seal, w ilości $18 \div 20 \text{ kg/m}^2$. Porównanie wyników dokonano tylko dla pomiarów między koleinami, gdyż ten obszar pasa ruchu powolnego nie miał wielu uszkodzeń, w

porównaniu do obszaru w koleinie prawej tego pasa (słowo „koleina” użyto dla uproszczenia określenia właściwego, a mianowicie „ślady przejazdów kół samochodowych”, gdyż na badanych odcinkach kolein nie stwierdzono).

a) Odcinek D z siatką stalową

- moduł E1 warstw asfaltowych (między koleinami) – 6630 MPa,
- moduł E2 podbudowy – 883 MPa,
- moduł E_p podłoża – 153 MPa,
- N_a warstw asfaltowych – 11,6 mln osi,
- N_g podłoża – 14,4 mln osi.

b) Odcinek A z siatką stalową

- moduł E1 warstw asfaltowych (między koleinami) – 5352 MPa,
- moduł E2 podbudowy – 545 MPa,
- moduł E_p podłoża – 92 MPa,
- N_a warstw asfaltowych – 4,0 mln osi,
- N_g podłoża – 2,3 mln osi.

c) Odcinek B z siatką stalową

- moduł E1 warstw asfaltowych (między koleinami) – 3798 MPa,
- moduł E2 podbudowy – 2512 MPa,
- moduł E_p podłoża – 137 MPa,
- N_a warstw asfaltowych – 143,4 mln osi,
- N_g podłoża – 6,9 mln osi.

d) Odcinek referencyjny bez siatki dla odcinków D, A i B

- moduł E1 warstw asfaltowych (między koleinami) – 1696 MPa,
- moduł E2 podbudowy – 1520 MPa,
- moduł E_p podłoża – 123 MPa,
- N_a warstw asfaltowych – 243,1 mln osi,
- N_g podłoża – 35,2 mln osi.

Z powyższego zestawienia wynika, że moduł sztywności E1 warstw asfaltowych na odcinkach z geosiatką stalową jest 2 ÷ 4-krotnie większy od modułu sztywności warstw asfaltowych na odcinku referencyjnym. Wyniki te potwierdzają również, że o trwałości zmęczeniowej całej konstrukcji decydują nośność podbudowy i podłoża gruntowego. Świadczy o tym przykład odcinka referencyjnego i odcinka B, których trwałość

zmęczeniowa jest największa, w porównaniu do trwałości zmęczeniowej odcinków A i D. Skąd wniosek, że zastosowanie geosiatki w warstwach asfaltowych, tak jak to zrobiono na tych odcinkach tj. pod warstwą wiążącą nie poprawia zbytnio trwałości całej konstrukcji jeżeli jej podbudowa i podłoże będą słabe.

Tablica 16 Wyniki analizy trwałości zmęczeniowej nawierzchni drogi DK nr 8, Kłodzko - Bardo

Odcinek „D” z siatką stalową, od km 45+440 do 45+560, w koleinie								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	695	297	214	139	92	62	46	37
odch. stand.	7	118	84	47	25	13	8	7
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
3852		765			129			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					7,5 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					4,3 mln osi 100 kN			

Odcinek „D” z siatką stalową, od km 45+440 do 45+560, między koleinami								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	713	235	177	123	85	60	45	36
odch. stand.	6	109	80	49	28	15	9	6
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
6630		883			153			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					11,6 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					14,4 mln osi 100 kN			

Odcinek referencyjny dla odcinka „D” z siatką stalową, od km 44+085 do 44+560, w koleinie								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	702	310	212	124	74	46	30	21
odch. stand.	8	115	69	36	22	15	11	9
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
1818		1704			121			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					184,9 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					5,9 mln osi 100 kN			

Odcinek referencyjny dla odcinka „A”, „B” i „D” bez siatki, od km 44+085 do 44+560, między koleinami								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	708	223	168	111	71	44	28	19
odch. stand.	6	61	41	24	17	12	9	7
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
1696		1520			123			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					243,1			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					35,2			

Odcinek „A” z siatką, od km 44+990 do 45+440, między koleinami								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	699	354	277	193	131	91	66	52
odch. stand.	7	80	56	31	21	16	14	11
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
5352		545			92			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					4,0 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					2,3 mln osi 100 kN			

Odcinek „B” z siatką stalową, od km 43+480 do 44+060, między koleinami								
	Nacisk, kPa	Ugięcia, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
średnia	705	219	168	120	82	55	37	26
odch. stand.	7	81	58	33	19	12	10	8
Wartości obliczonych modułów warstw konstrukcyjnych, MPa								
E1, warstwy asfaltowe		E2, podbudowa			Ep, podłoże gruntowe			
3798		2512			137			
Obliczona trwałość zmęczeniowa konstrukcji nawierzchni								
Kryterium zmęczeniowe warstw asfaltowych					143,4 mln osi 100 kN			
Kryterium zmęczeniowe podłoża gruntowego					6,9 mln osi 100 kN			

**Tablica 17 Wyniki pomiarów ugięć nawierzchni pod obciążeniem dynamicznym
(badanie ugięciomierzem FWD), na odcinku DK nr 8
(za m. Bardo)**

Data badania: 15 października 2002 rok,
Temperatura warstw asfaltowych: 6 °C.

Pikietaż, km	Nacisk, kPa	Wielkość ugięcia w poszczególnych punktach, μm						
		1	2	3	4	5	6	7
Koleina zewnętrzna								
45+700	705	44	28	23	22	20	19	18
45+680	719	47	34	31	27	24	20	18
45+660	716	38	26	23	18	16	13	15
45+640	716	39	29	27	26	22	20	19
45+620	723	64	52	48	42	39	36	33
45+600	699	99	84	75	64	57	47	41
45+580	707	267	190	142	108	85	66	54
45+560	705	179	130	93	70	52	43	36
45+540	700	161	120	86	62	45	36	28
45+520	703	225	155	101	70	52	39	32
45+500	688	344	239	146	91	59	43	33
45+480	689	283	220	154	106	70	51	41
45+460	691	463	334	204	124	79	56	46
45+440	691	426	303	189	118	77	55	45
45+420	687	508	360	224	145	101	75	61
45+400	698	446	335	225	148	101	76	60
45+390	690	505	356	216	138	98	74	60
45+380	693	433	319	205	130	87	62	50
45+360	680	629	391	209	118	80	63	56
45+340	683	552	397	244	142	95	71	60
45+320	687	648	453	306	213	153	113	89
45+300	693	509	385	240	164	122	92	75
45+280	704	413	323	214	146	102	76	61
45+260	688	622	443	270	153	103	74	61
45+240	699	459	357	242	160	107	77	60
45+220	697	523	379	235	140	89	62	50
45+200	692	581	413	238	135	82	56	44
45+190	688	540	392	239	144	91	66	53
45+180	681	627	436	260	154	95	64	50
45+160	690	462	325	191	111	68	46	34
45+140	696	418	313	212	138	89	56	40
45+120	693	553	372	217	131	87	62	48
45+100	691	565	385	223	131	87	65	54
45+080	702	443	322	194	121	81	60	48
45+060	701	446	351	241	161	106	75	59
45+040	699	507	401	281	193	134	96	72
45+020	712	422	312	214	144	101	69	49
45+000	709	398	299	212	145	103	74	55
44+980	709	281	201	144	101	76	56	45
44+960	717	189	154	116	86	64	48	39
44+940	720	151	120	93	71	54	42	33

44+920	706	161	120	86	64	50	39	32
44+900	682	198	145	105	74	57	42	33
44+880	697	201	154	114	86	67	48	37
44+860	700	248	178	128	97	75	57	47
44+840	712	145	87	49	29	18	11	8
44+820	695	292	214	154	113	81	60	44
44+800	702	299	227	165	119	85	64	45
44+780	722	220	171	129	99	76	58	44
44+760	731	152	117	87	65	46	34	25
44+740	730	174	131	96	69	50	36	31
44+720	724	204	153	110	81	60	46	36
44+700	713	326	237	169	119	86	65	51
44+680	735	152	129	107	86	67	53	42
44+660	720	130	111	96	78	61	47	35
44+640	716	128	107	83	61	43	29	20
44+620	697	456	314	181	102	59	39	25
44+600	707	315	228	150	98	65	44	32
44+580	703	412	291	173	102	61	41	29
44+560	709	330	258	170	107	69	46	33
44+540	700	447	325	203	120	72	48	36
44+520	711	241	194	135	92	60	40	28
44+500	711	175	134	87	54	32	19	12
44+480	708	267	199	131	84	51	30	17
44+460	708	270	202	137	90	56	37	25
44+440	710	216	173	123	82	54	35	24
44+420	693	455	282	148	81	54	41	31
44+400	706	372	232	123	75	49	35	26
44+380	700	415	245	120	64	41	30	22
44+360	710	168	128	87	58	38	25	18
44+340	716	160	124	84	57	39	26	20
44+320	697	280	190	110	62	37	24	19
44+300	706	292	214	137	86	54	38	29
44+280	698	397	268	146	82	51	35	26
44+260	703	252	179	114	69	42	27	17
44+240	707	207	165	114	74	47	28	18
44+220	704	350	237	125	66	37	23	16
44+200	694	449	233	87	36	21	15	11
44+180	688	438	315	180	105	68	48	37
44+160	692	473	279	137	76	46	30	20
44+140	689	473	321	162	79	40	20	10
44+120	702	87	57	38	24	14	7	3
44+100	693	223	141	82	46	24	12	6
44+080	692	412	296	170	91	45	22	11
44+060	690	646	440	239	135	80	50	32
44+050	707	424	345	208	118	62	34	22
44+040	701	512	348	219	138	85	54	36
44+020	708	361	283	193	123	78	49	33
44+000	709	298	226	158	106	66	43	31
43+980	716	209	165	124	89	58	39	26
43+960	714	256	203	153	111	78	52	34
43+940	712	317	236	156	101	63	39	24

43+920	715	223	177	124	82	51	31	18
43+900	714	290	208	137	91	57	36	24
43+880	720	223	176	126	87	57	36	23
43+860	715	219	175	123	79	48	28	15
43+840	709	365	261	173	111	67	40	22
43+820	715	232	173	119	76	46	28	17
43+800	709	200	164	124	88	59	38	25
43+780	708	182	129	86	53	29	17	9
43+760	704	295	210	123	61	28	13	7
43+740	705	243	178	126	84	53	33	20
43+720	709	241	194	146	102	68	42	28
43+700	707	258	200	146	99	63	38	24
43+680	701	430	277	156	87	45	21	10
43+660	722	182	143	111	78	53	35	22
43+640	713	400	280	165	93	55	35	24
43 620	723	184	148	113	87	67	50	38
43+610	722	253	209	155	113	81	58	44
43+600	716	395	271	177	118	83	58	43
43+580	723	281	207	140	93	65	47	37
43+560	720	184	142	103	76	56	44	36
43+540	722	143	115	93	76	61	48	39
43+520	723	232	166	120	90	66	51	40
43+500	735	141	112	90	74	58	45	37
43+480	723	208	163	129	100	75	57	44
43+460	730	241	186	142	107	79	58	44
43+440	727	165	139	117	93	73	57	45
43+420	731	141	124	107	89	71	56	45
43+400	717	294	214	152	107	80	58	44
43+380	722	160	126	100	79	62	47	38
43+360	717	97	78	63	53	43	35	29
43+340	724	110	76	52	36	25	17	12
43+320	722	117	70	45	30	20	14	10
43+300	724	103	80	57	40	28	18	13
43+280	726	116	102	86	69	53	39	29
43+260	726	157	139	115	88	63	43	28
43+240	708	211	159	112	86	64	47	34
43+220	726	181	157	123	93	69	51	39
Między kolejnami								
45+700	722	40	26	23	21	19	17	16
45+680	732	49	35	30	27	23	21	19
45+660	723	37	26	21	20	17	15	14
45+640	720	38	27	24	22	20	18	17
45+620	708	60	44	41	38	35	32	30
45+600	705	92	80	71	61	53	45	39
45+580	715	157	123	103	85	68	56	47
45+560	718	170	120	83	61	47	38	32
45+540	719	128	98	77	57	43	34	28
45+520	712	143	112	84	64	49	39	32
45+500	715	186	146	105	75	55	41	34
45+480	711	248	192	139	99	70	51	40
45+460	713	396	291	190	122	79	55	43
45+440	700	373	279	186	120	79	55	44

45+420	701	380	296	209	143	100	73	58
45+400	697	335	274	198	138	97	71	55
45+390	699	319	255	182	128	92	66	52
45+380	696	314	243	171	116	80	58	46
45+360	696	393	295	190	119	78	57	48
45+340	693	378	289	192	126	85	62	50
45+320	689	438	354	262	189	136	101	80
45+300	689	367	300	219	158	116	89	72
45+280	693	316	257	189	134	96	72	58
45+260	694	549	405	246	151	100	75	60
45+240	704	345	279	203	143	99	72	56
45+220	703	388	304	206	135	88	60	47
45+200	696	442	339	213	127	77	50	41
45+190	700	422	318	208	131	85	60	48
45+180	698	411	315	216	142	90	61	45
45+160	698	310	234	155	98	64	43	32
45+140	700	297	241	176	124	84	57	40
45+120	700	421	312	203	129	85	60	47
45+100	693	423	316	196	122	81	59	47
45+080	704	306	238	163	112	78	57	44
45+060	702	288	239	179	134	99	73	57
45+040	705	275	233	194	157	121	93	73
45+020	715	189	158	125	97	73	55	39
45+000	716	201	164	131	101	78	60	48
44+980	720	182	137	110	88	67	53	42
44+960	717	158	135	106	83	64	50	39
44+940	710	145	121	95	73	55	42	34
44+920	705	148	115	85	67	53	40	32
44+900	685	175	131	96	74	58	45	35
44+880	691	185	143	106	80	62	47	37
44+860	705	216	159	120	91	71	56	44
44+840	708	149	92	54	32	20	13	9
44+820	685	233	175	129	94	67	50	38
44+800	687	239	187	137	100	74	56	45
44+780	709	164	134	104	79	60	47	32
44+760	718	127	97	72	53	39	28	20
44+740	722	136	106	79	59	44	33	26
44+720	723	181	135	97	72	55	42	33
44+700	733	221	170	127	99	77	59	47
44+680	719	132	113	95	78	63	51	41
44+660	720	111	100	88	74	62	49	38
44+640	722	168	145	116	88	63	44	31
44+620	714	354	271	174	103	62	38	26
44+600	712	302	222	145	95	64	43	32
44+580	710	376	266	159	96	60	39	27
44+560	713	252	201	142	96	64	43	30
44+540	710	355	261	164	100	62	40	28
44+520	715	203	160	110	74	47	31	21
44+500	715	200	139	88	54	34	19	13
44+480	715	207	155	106	67	43	25	16
44+460	713	200	159	112	75	48	30	19
44+440	709	205	168	125	90	63	44	31
44+420	708	265	208	142	91	58	37	25
44+400	712	221	171	120	84	54	35	24
44+380	709	296	216	126	76	47	31	23
44+360	712	157	125	92	65	45	30	22

44+340	712	151	125	94	68	48	34	25
44+320	708	227	170	108	67	41	26	19
44+300	712	192	151	101	65	42	28	21
44+280	712	212	144	83	46	27	19	14
44+260	705	191	150	106	67	42	25	19
44+240	705	185	145	103	70	43	28	19
44+220	704	254	177	102	54	26	12	7
44+200	697	356	229	120	58	30	16	10
44+180	702	299	224	152	98	60	38	24
44+160	703	246	188	127	82	50	30	19
44+140	704	207	152	100	60	33	17	8
44+120	706	91	72	51	32	18	10	5
44+100	693	188	138	91	59	34	18	8
44+080	700	280	215	148	90	53	28	16
44+060	695	486	334	205	122	74	46	31
44+050	697	380	293	186	107	63	37	26
44+040	695	363	276	185	122	78	50	33
44+020	697	327	250	170	111	69	43	29
44+000	702	291	221	151	100	62	41	28
43+980	705	202	157	114	83	54	35	23
43+960	699	237	192	144	105	73	50	33
43+940	702	268	205	142	94	63	39	26
43+920	703	224	173	122	83	53	33	21
43+900	701	200	159	116	84	57	37	26
43+880	703	185	150	113	82	55	37	23
43+860	705	176	145	108	77	49	31	18
43+840	698	238	191	140	97	65	41	25
43+820	703	188	147	107	72	46	29	18
43+800	704	196	160	121	86	57	37	24
43+780	702	128	91	63	40	23	13	8
43+760	694	234	166	93	50	26	13	6
43+740	699	213	150	106	66	45	25	15
43+720	702	181	146	107	73	47	30	19
43+700	705	201	164	119	82	53	34	22
43+680	707	225	162	112	69	39	22	14
43+660	711	181	149	112	79	53	34	23
43+640	709	264	190	127	81	52	35	25
32+620	712	193	150	111	84	63	48	37
43+610	714	211	167	128	97	73	54	41
43+600	715	203	156	119	89	66	50	38
43+580	717	206	156	115	84	63	49	38
43+560	717	132	99	79	64	51	41	33
43+540	715	122	94	78	64	51	41	34
43+520	721	140	107	86	68	52	41	32
43+500	703	100	80	67	56	46	35	31
43+480	701	126	98	81	66	52	40	32
43+460	698	120	102	82	68	55	41	33
43+440	705	99	86	74	63	52	42	35
43+420	701	99	88	75	65	54	43	37
43+400	699	141	116	97	76	59	46	36
43+380	693	102	83	70	56	45	36	30
43+360	696	84	67	54	46	39	32	26
43+340	702	75	57	42	31	22	15	11
43+320	695	82	52	35	25	17	11	9
43+300	700	61	46	35	26	18	12	9
43+280	701	98	83	66	52	39	28	21

43+260	702	120	106	89	71	54	38	26
43+240	697	171	147	111	82	61	44	33
43+220	705	135	123	106	84	65	50	37

6 Wnioski

- 1) Przegląd zagranicznych i krajowych publikacji z ostatnich kilku lat dostarczył dowodów przemawiających za celowością stosowania geosyntetyków do warstw asfaltowych, jednak głównie na podstawie badań laboratoryjnych i rozważań teoretycznych. W mniejszym stopniu przegląd ten dostarczył wyników z badań nawierzchni z geosyntetykami, zwłaszcza jeśli chodzi o zastosowanie ich rutynowo w skali technicznej, a nie tylko doświadczalnej (wyjątkiem są opisy o stosowaniu geosyntetyków w skali technicznej w Australii (Terytorium Victoria) i w USA (Stan Kalifornia). Natomiast producenci geosyntetyków którzy starają się o aprobaty techniczne podają przykłady licznych ich zastosowań do nawierzchni asfaltowych, co świadczy o wzrastającej popularności tej technologii.
- 2) Wyniki badań i obserwacji odcinków drogowych w Polsce z zastosowaniem geosyntetyków w warstwach asfaltowych nie są jednoznacznie pozytywne, zwłaszcza w przypadkach wbudowania ich bezpośrednio pod warstwą ścieralną (w przeciwieństwie do tego co jest na przykład rutynową praktyką w Australii, która ma jednak odmienny klimat niż nasz), aczkolwiek przyczyny uszkodzeń warstwy ścieralnej nie zawsze były bezpośrednio związane z samym geosyntetykiem, a raczej były związane z jego słabszym zespoleniem z sąsiednimi warstwami
- 3) Przegląd publikacji potwierdził, że efekt wzmocnienia warstw asfaltowych geosiatką będzie wówczas, jeżeli będzie ona wbudowana w strefie występowania sił rozciągających od obciążeń pojazdami, tzn. na spodzie warstw asfaltowych, jej moduł sztywności będzie większy od modułu sztywności warstw asfaltowych w całym przedziale temperatury eksploatacji nawierzchni i będzie trwale zespolona z sąsiednimi warstwami asfaltowymi.
- 4
- 4) Geowłókniny powinny być stosowane do wykonywania warstwy SAMI lub do utworzenia
- 5 warstwy nieprzepuszczalnej dla wody. Ze względu na małą ich wytrzymałość na rozciąganie i duże wydłużenie nie powodują wzmocnienia warstw asfaltowych.

- 5) Wyniki badań odcinków drogowych na terenie kraju potwierdziły, że promień krzywizny czaszy ugięć nawierzchni z prawidłowo wbudowaną geosiatką jest większy od promienia czaszy ugięć nawierzchni bez geosiatki. Badania próbek z tych odcinków dostarczyły wyników świadczących o słabszym zespoleniu warstw między którymi znajdowała się geosiatka, w porównaniu do zespolenia tych warstw lecz bez geosiatki. Większy promień krzywizny czaszy ugięć wpływa na wzrost trwałości zmęczeniowej warstw asfaltowych, podczas gdy słabsze zespolenie warstw na jej zmniejszenie.
- 6) Stosując standardowe metody badań ugięć sprężystych nawierzchni belką Benklemana i aparatem FWD stwierdzono podobne ich wartości na nawierzchniach z geosiatką i na nawierzchniach referencyjnych bez geosiatki.
- 7) Zainstalowanie geosiatki bezpośrednio pod warstwą ścieralną nie powoduje wzmocnienia konstrukcji nawierzchni, natomiast przyczynia się do szybszego zniszczenia warstwy ścieralnej. Zainstalowanie geosiatki pod warstwą wiążącą powoduje zwiększenie trwałości zmęczeniowej konstrukcji, jednak o tej trwałości bardziej decyduje nośność podbudowy i podłoża gruntowego. Grubość warstwy (warstw) przykrywającej geosyntetyk (geosiatka lub geokompozyt) powinna wynosić nie mniej niż 8,0 cm.
- 8) Dotychczasowy stan wiedzy w zakresie stosowania geosyntetyków do warstw asfaltowych, zwłaszcza brak wyników długoletnich obserwacji nawierzchni asfaltowych z tymi materiałami nie daje podstaw do redukcji grubości warstw asfaltowych, które zostały nimi wzmocnione, tym bardziej, że nie opracowano jeszcze na świecie metody projektowania konstrukcji nawierzchni asfaltowych wzmocnionych geosyntetykami. Bezpieczniej będzie zatem projektować nowe konstrukcje lub remontować istniejące według znanych i obowiązujących metod, zaś geosyntetyki stosować profilaktycznie w miejscach lub na odcinkach wymagających dodatkowego wzmocnienia.
- 9) Decyzja o zastosowaniu geosyntetyku do warstw asfaltowych powinna być poprzedzona określeniem celu tego zabiegu oraz analizą techniczną i ekonomiczną, aby zastosować rozwiązanie optymalne a nie podnosić kosztów inwestycji z powodu nieuzasadnionego zastosowania tego produktu.

Uzupełnienie do sprawozdania z tematu TN/TG-221, Zadanie A. etap II, 2003 r. (str.47 A).

Tablica 8A Średnie wyniki pomiarów naprężenia ścinającego τ między warstwami, oznaczonego na próbkach wyciętych z nawierzchni pobocza prawego na DK nr 2, MPa

Położenie warstw	Odcinek referencyjny bez geosyntetyku, km 147,650 do 147,900	Odcinek z geosiatką Roadtex 2303, km 147,550 do 147,650	Odcinek z geokompozytem Rotaflex 833 SL, km 147,900 do 148,000
ścieralna z BA/ / wiążąca z BA	2,35	-	-
ścieralna z BA/geosyntetyk*) wiążąca z BA	-	1,13	1,04

*) sklejony asfaltem zwykłym z emulsji, w ilości 0,8 kg/m².